

offisersbladet

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

nr. 6

oktober 2007 • årgang 60

ØVELSE BOLD AVENGER 2007

Jegervåpenet
leverer

s.10-13

Framtidens våpen-
system i bruk

s.38-39

Valkyrie – full fart
mot India

s.52-53

offisersbladet
1947-2007 **60 år**

Det naturlige valget.

Gripen er et fullt operativt moderne multi-rolle kampfly tilpasset NATO. Gripen tilbyr Norge fullt innsyn på alle teknologinivåer. Når du kjenner Gripens fremragende fleksibilitet og teknologi, klar for å møte dagens og morgendagens trusselbilde og operative krav, trenger du egentlig bare stille deg ett spørsmål: Hvorfor ikke Gripen?

Gripen er utviklet av Saab og støttet av et sterkt nettverk av industripartnere. Vi leverer det vi lover; og kan vise til dokumenterte resultater på våre leveranser. Norge vil gjennom en anskaffelse av Gripen bli en integrert del av et pågående og løpende utviklingsprogram med full støtte fra den svenske regjeringen.

Vesentlig lavere anskaffelsespris og driftskostnader, sammen med enestående resultater på å alltid levere avtalt produkt til avtalt tid og til avtalt pris, gjør Gripen til det naturlige valget for Norge.

www.gripen.com

SAAB

Offisersbladet

Nr. 6 – 60. Årgang
Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
Telefax 23 10 02 25
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no
Besøksadresse: Karl Johans gate 12 j
(inngang fra Kirkegata)

Ansvarlig utgiver:

Didrik Coucheron

Redaktør:

Einar Holst Clausen

Redaksjon og abonnementsavdeling:
Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

Annonseansvarlig:

Karin Smedsrud karin@2punkt.no
Pb. 4636 Sofienberg, 0506 Oslo
Telefon +47 23 89 00 12
Mobil +47 98 20 54 16
Telefax +47 22 20 07 07

(Bekreftet opplag 2007: 10.500)

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis
BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for
innholdet og de meninger som fremholdes.
Usignert innhold er redaksjonelt.

Utgivelsesplan 2007:

Nummer	Matr.frist	Utgivelse
Nr. 7 desember	23.11	14.12

Grafisk produksjon:

Design: 2punkt jeanette@2punkt.no

Trykk: Hestholms Trykkeri

Bilder:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt
av Forsvarets Mediesenter.

Forside:

Arctic Tiger Meet
Foto: Stian Roen

Redaksjonen avsluttet:

5. oktober 2007

FS 07

– konsekvensanalyse eller taktikk?

Ansatte i Forsvaret har fått munnkurv hva angår kommentarer til om det er lekket ut til pressen om detaljer i FS 07. I tillegg har BFO et prinsipp om ikke å ta standpunkt i debatten om lokalisering. Jeg drister meg likevel på egen bekostning, og som representant for den frie fagpresse, å kommentere litt av det som har versert i sivil presse i det siste.

Forsvarssjefen har tydeligvis foreslått å nedlegge Ørland Hovedflystasjon, og Bodø Hovedflystasjon skal overta all operativ jagerflyaktivitet i Norge. Jeg har ikke det minste imot Bodø Hovedflystasjon, men på grunn av flyplassens beliggenhet midt i Bodø by, er jeg i tvil om mulighetene for en kraftig utbygging av den militære delen av flyplassen. En såpass kraftig fremtidig økning av jagerflyaktivitet, vil jo i tillegg helt klart bli en utfordring i forhold til sivil lufttrafikk på flyplassen. Her må også innbyggerne i flybyen Bodø, måtte vurdere hvordan de vil takle et betydelig større støypproblem enn det de allerede har i dag.

Ørland Hovedflystasjon derimot, ligger plassert sentralt i Midt-Norge, med nesten ubegrensede muligheter for videre utbygging av flystasjonen, og med en plassering som i svært liten grad belaster befolkningen med støyp problemer. Øvingsområdene for jagerflyene er nesten ubegrenset, og det er minimal sivil luftfart. Dette er noe NATO også har satt stor pris på i mange år, og stadig flere store flyøvelser i både nasjonal og NATO-regi, blir derfor lagt til Ørland. NATOs AWACS-fly har som kjent lenge hatt "satelittbase" på Ørland, og har investert flere titalls millioner på Ørland. Vi har forpliktelser overfor NATO, og jeg tror NATOs øverste ledelse hever øyebrynene når Forsvarssjefen i det hele tatt vurderer å legge ned Ørland, og at han i tillegg ønsker å flytte Joint Warfare Senter fra Jåtta til Bodø.

SeaKing helikoptre på Ørland, spiller også en viktig rolle for redningstjenesten i Midt-Norge. Alt dette tatt i betraktning, i tillegg til at det etter min mening bør være fornuftig med en jagerflybase i Midt-Norge, som kan kontrollere luftrommet både Sørøver og Nordover, så er det ikke lett å forstå en eventuell nedleggelse av Ørland Hovedflystasjon.

I utgangspunktet burde vi aldri stått overfor valget "enten – eller", men derimot hatt råd til å si "ja takk – begge deler". Er det "Bodøtilhengerne" generalmajor Stein Nodeland og brigader Morten Klever som ønsker Bodø til fordel for Ørland, eller er det Forsvarssjefen som nå med elegance, politisk kløkt, og en god porsjon taktikk, legger hele ansvaret over i fanget på Regjering og Storting? Det ser ut til at Stortinget kommer til å sitte med svartepet her, for de blir garantert tvunget til også å tenke distriktspolitikk. Mitt råd er såre enkelt – øk forsvarsbudsjettet betraktelig i årene fremover, og gi dermed Forsvarssjefen en mulighet til å bygge og opprettholde et troverdig forsvar! Offisersbladet har i desemberutgaven, satt av fire sider som skal inneholde BFOs kommentarer til innholdet i FS 07, som for øvrig er et offentlig dokument den 5. november.

Så til kontreadmiral Berggrav sitt utspill i Aftenbladets nettutgave. Berggrav er sjef for avdeling for forsvarspolitikk og langtidsplanlegging i Forsvarsdepartementet, og leder for FDs vurderinger rundt kjøp av nye kampfly. Under Solakonferansen om luftfart, uttalte han at fortsatt bruk av F-16 i mange år framover er et fullt mulig alternativ framfor kjøp av nye kampfly. F-16 må i så tilfelle levetidsforlenges med 2000 flytimer i 2018. Hva som deretter skjer mente han var usikkert. Nye kampfly kan anskaffes etter 2030, men jagerflyvåpenet kan også bygges ned og oppløses på dette tidspunkt. Jeg kan bare si at dette må være en skuffet marineoffisers måte å si takk for sist på. Et såpass useriøst innspill, må i beste fall sees på som en spøk.

Jeg ønsker leserne en god høst!

Einar Holst Clausen

Redaktør

holst.clausen@bfo.no

Fagpressen

OPPLAGSKONTROLLERT

Kongsberg Gruppen er et multinasjonalt, kunnskapsbasert teknologikonsern med 3 650 ansatte i mer enn 20 land. Konsernet leverer høyteknologiske systemer til krevende kunder innen olje- og gassproduksjon offshore, handelsflåten, forsvar og romfart. Kongsberg Gruppen er notert på Oslo Børs og hadde en omsetning på 6 720 millioner norske kroner i 2006.

www.kongsberg.com

Spennende utfordringer innen logistikk

Kongsberg Defence & Aerospace AS

Integrated Air Defence er en divisjon i Kongsberg Defence & Aerospace AS som utvikler og leverer kommando- og kontrolløsninger for verdens mest avanserte luftvernssystem. Våre kunder er hovedsakelig i Europa og USA og vi jobber tett sammen med flere store internasjonale selskaper, bl.a. Raytheon som er en ledende forsvarsprodusent. Hovedvirksomheten vår er lokalisert til Kongsberg.

Vår Customer Support avdeling på Kongsberg består i dag av 15 høyt kvalifiserte medarbeidere. På grunn av interne omrokinger og økende aktivitet søker vi nå etter:

Logistikk Manager (DA:19/07)

Arbeidsoppgavene vil være:

- Totalansvar for planlegging og gjennomføring av logistikk, i prosjektene og for eksisterende kunder
- Lede og videreutvikle en avdeling med kompetente og engasjerte medarbeidere
- Videreutvikle eksisterende logistikk konsepter tilpasset nye ønsker og krav
- Tilbudsarbeid
- Tett samarbeid mot prosjekter, kundesupport, trening, dokumentasjon og markedsføring
- Kundekontakt

Logistikk medarbeider (DA:20/07)

Arbeidsoppgavene vil være:

- Vedlikeholdsanalyser, feilmodianalyser og pålitelighetsanalyser
- Behovsberegning av reservedeler
- Nyttiggjøre seg erfaringsdata
- Tilbudsarbeid
- Tett samarbeid mot prosjekter, kundesupport, trening, dokumentasjon og markedsføring
- Kundekontakt

Kvalifikasjoner og personlige egenskaper for begge stillingene:

- Bakgrunn og erfaring innenfor logistikk, gjerne fra Forsvaret
- God planleggingsevne
- God gjennomføringsevne under skiftende rammefaktorer
- Pådriver og inspirator i hektiske gjennomføringsfaser
- Evnen til smidig å håndtere kunder og samarbeidspartnere
- Gode kommunikasjonsevner muntlig og skriftlig
- Gode engelskkunnskaper

Arbeidssted vil primært være Kongsberg, men med muligheter for å benytte kontorer i Oslo.

For nærmere opplysninger ta kontakt med Hans Reidar Berge på telefon 32 28 69 66/930 84 236, email: hans.reidar.berge@kongsberg.com

Søknad med CV sendes innen **17. oktober 2007** til: Kongsberg Defence & Aerospace AS, HR-avdelingen, 3601 KONGSBERG eller via vårt elektroniske søknadsskjema på www.kongsberg.com/jobs

WORLD CLASS – through people, technology and dedication

KONGSBERG

Redaktørens leder: FS 07	3
Forsvarsstudien 07	6
BFOs 50 års jubileum	8
– Jegeråpenet leverer!	10
Den finske hæren øker mobiliteten	14
Litt av hvert	16
Historiske Starfighter	18
Kjekt å ha – verdt å vite	19
Tilbakeblikk	21
Pilotens øyne på bakken	22
BFO leder: Still opp for befalet	23
Gule sider	24
KAFO leder	34
Leserbrev	36
Veien mot vinklene, høsttokt med BSS	37
Framtidas våpensystem i bruk	38
Tidligere spesialjegere over Grønland	40
Flysamlingen på Gardermoen	46
Kadettene trives svært godt på Krigsskolen	48
Valkyrie – full fart mot India	52
NATOs største flyøvelse	54

Forsvarsstudien 07

– en ressursdrevet studie

Forsvarssjef Sverre Diesen har unntatt alle opplysningene i Forsvars-studien 07 (FS 07) for offentligheten. Det er gode grunner til at dette er gjort. I samsvar med Hovedavtalen i Staten skal studien drøftes med de ansattes tillitsvalgte på alle nivå, før Forsvarssjefen overleverer studien til Forsvarsministeren 5. nov 2007.

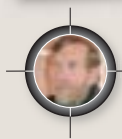
alvorlige konsekvenser dette får for egen person.

13. – 26. september

Allerede nå begynner enda flere media å beskrive konsekvensene av FS 07. NRK går så langt som å si at de har fått tilgang på rapporten og vi alle blir innprentet med at dette er de faktiske forhold. Ikke ett ord fra noen utover det at FSJen sier at innholdet er unntatt offentligheten og blir følgelig ikke kommentert. Den ene etter den andre opplysningen kommer frem - spørsmålet om informasjonen er riktig blir stående ubesvart – problemet er at pressen hevder å ha fått CDen/-tilgang på rapporten.

1.- 6. oktober

Sentral behandling, uavhengig hva Forsvarssjefen velger å ta inn i studien, er organisasjonenes uttalelser betydningsfulle i den videre prosessen. Det er et enormt materiale å sette seg inn i, men vi mener å ha en rimelig oversikt. Trøsten er at arbeidsgiver har hatt samme utfordring.

Av Ragnar Dahl, ragnar.dahl@bfo.no

Informasjon til alle 12. sept

Forsvarssjefen inviterte samtlige DIF-sjefer, HTVer, verne- og bedriftshelsetjenesten til full gjennomgang på Gardermoen 12. september 2007. Her gjennomgikk Forsvarssjef Sverre Diesen forutsetninger og overordnede føringer for arbeidet. Sjef PØS GM Espen Amundsen gikk igjennom gjennomføringen av den lokale og sentrale behandlingen, mens Brigader Atle Bastiansen gikk gjennom hovedinnholdet i drøftingsgrunnlaget. Alle var og er inneforstått med at innholdet i FS 07 er unntatt offentlighetsloven, inntil

FSJ overleverer sin endelige anbefaling til Forsvarsministeren 5. november 2007.

Når FSJen var ferdig hadde han en times internt møte med sine DIF sjefer. BFO hadde tilsvarende møte med våre tillitsvalgte. På dette møte ble praktisk gjennomføring behandlet, vi fikk også råd og veiledning fra Forsvarets hovedverneombud og bedriftsoverlegen i Forsvaret.

12. september om kvelden

Allerede før personellet hadde forlatt Gardermoen var flere media ute med informasjon om Forsvarssjefens planer. Det er da man får et merkelig forhold til begrepet unntatt offentligheten. De tillitsvalgte uttaler seg ikke til offentligheten gjennom media – de vet de

Unntatt offentlighet

Dagen da Forsvarssjefen overleverer rapporten til Forsvarsministeren og innholdet blir gjort tilgjengelig. Helt frem til da, har pressen "gasset" seg i informasjonen det vet er unntatt offentligheten, herunder presentert dette for seerne/leserne. Er det slik at om jeg mottar en "hemmelig" informasjon uhjemlet så kan jeg publisere dette uten fare for at det gir konsekvenser for meg selv – da betyr unntatt offentligheten ingen verdens ting. BFO forventer at Forsvarssjefen tar denne utfordringen – i motsatt fall kan han fort oppleve at den tillit og lojalitet han til nå har fått fra personellet og de tillitsvalgte fort vil svinne hen. Vi forventer en eller annen handling ifh til at pressen føler seg hevet over loven!

NFF grunnlagt 1963

NFF
NORSK FLYTTEFORBUND

NFF Norsk Flytteforbund

AA Flyttetjenester AS

Vestby Østre, 2420 Trysil
Tel 62455300
Faks 62455301
flytte@aaflytt.no

Christiania Transport-Bureau AS

Ensjøvn 12,
0655 Oslo
Tel 22683107
Faks 22681107
rolfj@christiania-transport.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8,
9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
firmapost@hasselberg.no

Kongstein & Sønn AS

Thranesgt 2,
3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21,
0668 Oslo
Tel 22151555
Faks 22151563
visergut@kvk.no
www.kvk.no

Kaarvands Transport

Brøttemsvaien 147,
7072 Heimdal
Tel 72889500
Faks 72889501
post@kaarvands.no

Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41,
6018 Ålesund
Tel 70143070
Faks 70155007
post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Råbekk svingen 1 A,
1617 Fredrikstad
Tel 69392000
Faks 69397340
firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033,
4606 Kristiansand,
Tel 38044111
Faks 38044315
post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

Stavanger Flyttebyrå AS

Dusavikveien 21,
4007 Stavanger
Tel 51530475
Faks 51524907
stavanger.flyttebyra@c2i.net

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B,
7075 Tiller,
Tel 72900900
Faks 72900939
flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Wergeland AS

Hjortlandsveien 1,
5134 Flaktveit
Tel 55535600
Faks 55535640
wergeland@wergeland.biz
www.haukedal.no

Zachariassen Transport&Flytteservice as

Straumfjellsvn 9,
5353 Straume
Tel 5631 2121
Faks 5631 2120
info@zachariassen-transport.no
www.zachariassen-transport.no

**FLYTTHING ER EN TILLITSSAK
– SE ETTER NFF LOGOEN**

NFF Norsk Flytteforbund
– Når kvalitet og service teller

www.flytteforbund.no • nff@flytteforbund.no • Postboks 13 Hovseter, 0705 Oslo

BFOs 50 års jubileum

Her er en rekke bilder fra markeringen av BFOs 50-års dag den 11. september. Både mottakelsen på formiddagen og festmiddagen på kvelden ble avholdt i Den Gamle Krigsskoles lokaler i Tollbodgaten 10 i Oslo. Stabsmusikken avspilte BFOs nykomponerte jubileumsmarsj ute i borggården, hvor også Forsvarssjefen med sin stab, og en rekke inviterte gjester hørte på marsjen, som er komponert av Frode Thingnæs.

Fra festmiddagen i Ordresalen i Den Gamle Krigsskoles lokaler i Tollbodgaten 10.

Stabsmusikken fremførte BFOs 50-års jubileumsmarsj for BFO og alle gjestene.

BFOs sekretariat 2007

Fra v bak: Rolf Ledal, Jo Arne Bråten, Rune Rudberg, Jacob Are Opdal, Kyrre Felde, Einar Holst Clausen

Fra v midtre: Sten Rune Karlsen, Guttorm Jacobsen, Jostein Flasnes, Lars Omberg, Tom Skyrud, Pål Andre Sævik, Ragnar Dahl, Terje Henriksen

Fra v fremre: Jimmy Bjerkansmo, Arild Helgesen, Lars Kristian Danielsen, Kari Ulrichsen, Didrik Coucheron, Eivind Røvde Solberg, Mona Eriksen, Per Iver Nordset, Gunnar Lie Eide, Kristian T Grøn.

Komikeren Jon Schau sørget for underholdningen.

Generalinspektøren for Sjøforsvaret: -JEGERVÅPENET L

-Omorganiseringen og samlingen av de sort-grønne miljøene i Sjøforsvaret i Marinens Jegervåpen gir mange positive resultater, sier Generalinspektøren for Sjøforsvaret, kontreadmiral Jan Eirik Finseth.

Generalinspektøren for Sjøforsvaret fikk testet sine skyteferdigheter med 12,7 mm mitraljøre.

Marinejegerne øver angrep og tilbaketrekking med svært lette og raske båter.

EVERER!

Tekst & foto:
Kommandørkaptein J. Ketil Steine,
Sjøforsvarsstaben

-Vi ser allerede resultatene og synergi-effekten av samarbeidet mellom Marinejegerkommandoen, Kystjegerkommandoen, Minedykkerkommandoen og Taktisk Båtskvadron både når det gjelder seleksjon og uttak, samt trening og øving, sier Finseth og minner om at Marinens Jegervåpen – samtidig med omorganisering – har levert, og fortsatt leverer – både nasjonalt og internasjonalt.

«Flytende overgang»

-Senest så vi synergieffekter under årets seleksjon og opptak til MJK og KJK tidligere i sommer, sier Finseth: Felles informasjonsopplegg for MJK og KJK på Madla, med parallelle opptakstester og "flytende" overgang mellom de to gruppene underveis. –Vi har fortsatt en "håndfull" kystjegere blant årets MJK-aspiranter, og erfaringene med å rekruttere kystjegere med mellom ett og tre-fire års tjeneste i KJK bak seg til opptak i MJK, er meget gode, sier Finseth.

Plenty med hestekrefter i hekken og god plass til flere jegere.

Også avdelingssjefene ser nå synergieffekten i våpenet – også på grunn av jegervåpenets eget treningssenter.

Spesialbåttjenesten (SBT) «i farta»

GIS inspiserte nylig MJK på Ramsund, og kunne med selvsyn se at videreutviklingen av den nye Echo-skvadronen med spesialbåtoperatorer (SBO) er "i farta" – for å si det populært: -Jeg er meget godt fornøyd med hvordan Marinens Jegervåpen generelt, treningssenteret og MJK har videreutviklet denne skvadronen i løpet av de siste to-tre årene, sier Finseth, og minner om at maritime spesialoppdrag ofte er meget komplekse: Planlegging for oppdragsløsningen må ofte gjøres under stort tidspress. Ofte innbefatter oppdragsløsningen bruk av båter og fartøy til forskjellige oppgaver i de forskjellige faser. Spesialbåttjenesten (SBT) har alltid vært svært viktig for MJK, og marinejegerne er opplært til - og vant til - bruk av båt. Tidligere var marinejegerne selv ansvarlig for all bruk av båt. Endring i trusselbildet, utvidet oppdragsportefølje, større ansvarsområde, skjerpede beredskapskrav, samt det faktum at SBT i seg selv er meget krevende har ført til at MJK har økt sin satsing på SBT.

MJK har i dag en egen båtseksjon som håndterer SBT.

Trenger spesialister

Seksjonen omfatter forskjellige typer mindre, åpne og hurtiggående fartøystyper. Operatørene i seksjonen er selekterte spesialbåtoperatorer (SBO). SBOene er spesialister på båter og bruken av disse; både taktisk og sjømannsmessig. SBOene jobber tett sammen med marinejegerne gjennom tjeneste og kurs; noe som er helt nødvendig for gjensidig forståelse, respekt og kameratskap.

Det tette samarbeidet mellom marinejegerne og SBO er svært viktig når reelle oppdrag skal løses under kritiske omstendigheter med tiden som en knapp ressurs.

Andre oppgaver enn marinejegerne

En spesialbåtoperator (SBO) har andre oppgaver enn en marinejeger. Imidlertid har utdannelsene og tjenestene mange ting felles. Begge kategorier personell gjennomfører en seleksjon i starten av sin tjeneste, og seleksjonene er bygget over den samme lesten. Seleksjonskurset for SBO'ene er riktignok noe mindre intensivt, men kjennetegnene for de to personellkategoriene er allikevel ganske like. – SBO'ene støtter marinejegerne når det kreves og der det kreves, sier Finseth og var meget godt fornøyd med den demonstrasjonen han fikk se i Ramsund: SBO'er foretok en uttrekning av marinejeger.

Med storhastighet og to mitraljøs skyttere, er disse fartøyene en kapasitet i seg selv.

Såvel natt som dag, sikrer skytterne operasjonen.

Marinejegere fra Echo-skvadronen står klar til å bli inspirert av GIS.

FAKTA:

Hva gjør en spesialbåtooperatør?

Vanligvis fyller spesialbåtooperatørene tre roller:

- Cox (styrer trottell/ pådrag/ ror)
- Navigatør
- Skytter

Disse funksjonene er spesialistfunksjoner og krever omfattende kursing/ trening etter seleksjon og grunnutdanning. Coxen er ekspert på sjømannskap og skipshandling; fartøyet skal kunne manøvreres under alle rådende værforhold; fart, oppløp mot for eksempel relativt ukjente skutesider, og handlingsrom vurderes fortløpende under dårlig sikt og svell.

Navigatøren skal være fremragende innen alle metoder for navigering; optisk dag, optisk natt, radarnavigering, eller kombinasjoner av de tre nevnte funksjoner. Navigasjonen skjer ofte i mer enn 40 knop, i trange farvann og rom sjø, med nedsatt sikt eller i fullt mørke. Navigatøren er ansvarlig for at navigasjons- og sambandssystemer fungerer.

Alle SBO'ene skal være gode skyttere; de er alle ansvarlig for at personlige våpen er operative. I hvert crew vil det være en SBO som er spesialist innen skyting - primærskytteren. Skytteren er en fremragende skytter som håndterer presis skyting fra bevegelig plattform med en rekke forskjellige våpen. Skytteren er ansvarlig for at fartøysvåpen er operative, samt at ammunisjonsbeholdningen er beregnet.

Alle i crewet skal kunne enkel motor-mekanikk. Ett av crewmedlemmene har hovedansvaret for at motorer og fremdriftslinjer fungerer; enkel krigsskademekanikk må kunne utføres mens fartøyet er under ild. Det foregår et tett samarbeid mellom navigatør, cox og skytter for å sikre en effektiv og profesjonell utnyttelse av fartøy og våpenlast.

SBO'ene kan bli involvert i en rekke forskjellige oppdrag:

Bordingsoperasjoner, ildstøtteoperasjoner og taktisk innsetting er noen eksempler på slike.

Tjenesten som SBO er krevende og spennende, og en SBO må være motivert og like praktisk arbeid; håndtere lange og hektiske dager, like vedlikehold og bruk av båter i all slags vær, i alle årstider, i inn- eller utland.

DEN FINSKE HÆREN

Leopard 2 med sine 60 tonn, passer lett over den nylig utlagte broen.

Gjennombrytervogn/mineryddersystem montert på LEO, lager ryddede minegater i relativt stor hastighet.

Major Jørgen Solberg, TRADOK, foran den finske hærens Leopard 2 gjennombrytervogn som har en maks hastighet på 70 km/t.

ØKER MOBILITETEN

Tekst: Tor Husby
Foto: PATRIA og Tor Husby

Officersbladet var blant de inviterte gjester fra ca. 20 land som overvar den første offentlige demonstrasjonen av alle tre støttesystemene ved panserbrigaden i Parola ved Tavastehus, ca 100 km nord for Helsingfors.

Angrepet

Hovedkonklusjon : Det gikk raskt unna fra de to 26 m lange tyske LEGUAN brospennene på toppen av Leopard 2 A4 panservogn og et Sisu 10 x 10 kjøretøy med hjul begynte å bevege seg fremover til de var lagt på plass over hvert sitt dike. Enda raskere gikk det da en modifisert Leopard 2 gjennombrytervogn et øyeblikk etterpå kjørte over en av de to nylagte broene foran de innbudte gjestene, senket stålpløgen og i høyt tempo pløyde seg forover mens stein og jord sprutet til alle kanter. Få minutter senere kom de angripende panservogner etter i den sikre traseen for å fullføre angrepet. Det smalt infernalsk lenge mens røykdekket som ble lagt ut av broleggingsvognen ga et effektivt skjul for hele operasjonen.

Gjennombrytervognen har tre manns besetning. For å øke deres overlevelsessevne når de pløyer inn i minefeltene er vognen utstyrt med dobbelt bunn for å redusere virkningen av en mineeksplosjon, mens setene er festet i taket. Til selvbeskyttelse har vognen 12,7 millimeters AAMG og 18 røykgranatkastere.

Den finske hæren er ikke ukjent med brosystemer i felten, men de gamle broene ble for svake for de 53 tonns tunge Leopard 2 panservognene. For å få bokstavelig talt bærbar broer, startet man det nye prosjektet i 2004. Broene, som kan bære beltekjøretøyer på opp til 70 tonn og hjulgående kjøretøyer på opp til 100 tonn, kan legges i løpet av få minutter – enten automatisk, halvautomatisk eller manuelt. Sisu-vognene har minebeskyttet chassis der den to manns sterke besetning sitter i et pansret styrehus.

600 mill kroner

Totalprisen for de tre systemene er ca. 70 millioner euro (ca 600 mill. kroner) Dette er første gang Patria Weapon Systems står for leveranse av et helt nytt våpensystem. Patria skal også ta seg av reparasjoner og vedlikehold gjennom hele levetiden. Med i prosjektet er en rekke europeiske

underleverandører, bl.a. tyske KMW som er ansvarlig for LEGUAN-broene i aluminium og det sveitsiske RUAG Land Systems som er spesialist på Leopard tanks og integrasjonsdesign. Pearson Engineering Ltd og Patria har sammen utviklet gjennombryterutstyret foran på Leopard vognen. Foruten en mineplog, omfatter det også Hard Surface Kit og en Combat Dozer. Man har potensial for fremtidig oppgradering i form av Magnetic Signal Duplicator, Mine Rollers og Remote Controlled Weapon Station.

Patrias visepresident Satu Palm fremhever at de nye forsvarssystemet som ble vist frem utenfor Tavastehus har et potensiale som et nytt eksportprodukt.

TRADOK: Imponerende

-Det er imponerende at den finske hæren har klart å utvikle de nye systemene i løpet av tre år. Hemmeligheten er at man gikk direkte til Patria Weapon Systems og at hæren utnyttet tiden da den hadde pengene. I Norge har man ikke tradisjon for å gå direkte på produsent. I den norske hæren følger vi et press for å få fortgang i noe av de samme prosjektene, og da spesielt for gjennombrytningspanservognen, før det dyre flyprosjektet starter. Hæren skal ha to gjennombrytere for å følge hver manøverbataljon, altså seks enheter, pluss noen i reserve og til utdanning. De vil trolig være i drift i 2010-2011. Konseptet vil være likt det finske, sier major Jørgen Solberg, som også overvar demonstrasjonen ved Tavastehus på vegne av TRADOKs materiellavdeling.

Når det gjelder broleggingssystemene sier overingeniør Kjell Haakaas, FLO-S (systemstyring), at Norge var et av de første som kjøpte dette i 1986 av daværende MAN Technology. (I dag overtatt av KMW). Det ble kjøpt inn 14 broleggevogner med 28 broer. Da Finland begynte å se på hvordan systemet virket kom de til Norge. Hæren har vogner med både hjul og belter, noe som Finland også valgte. I fremste linje er imidlertid belter det beste. De norske og finske LEGUAN-broene er identiske.

MLU i 2007

Hæren hadde 2 pansrede broleggere i Kosovo og 2 i Irak. I sommer startet man en MLU (Mid Life Update) for de første fire vognene. Oppdateringen vil ta to år for de ti vi fortsatt skal ha. De resterende fire selges til Nederland, opplyser Haakaas.

Overingeniør Kjell Haakaas, FLO-S, ved Leopard 2 A4 broleggevogn med belter

Arctic Tiger Meet

Under øvelsen Arctic Tiger Meet på Ørland Hovedflystasjon, observerte Offisersbladet en tigerlakkert Jaguar på området til 338 skvadron. Det viste seg å være Tiger skvadronen 338 sin egen skvadronbil, som etter registreringsskiltet å dømme, er forebeholdt skvadronssjefen.

Sjøforsvaret mangler reservedeler til ubåtene

Forsvarets ubåter står i fare for å miste tilgangen på reservedeler. Nå skal det meste av data og elektronikk om bord bygges om. Norge har seks ubåter i Ula-klassen. Planleggingen av båtene startet i 1972. 17 år senere ble den første levert. Den siste kom i 1992. Men etter 15 års levetid er ikke leverandøren lenger forpliktet til å holde reservedeler, skriver Aftenposten.

- Dette er vår største utfordring. Å oppdatere ubåtene med nytt utstyr samtidig som vi skal være operative, sier kommandør Erik Bøe, sjef for ubåtvåpenet.

Forsvarssjef Sverre Diesen har tidligere utpekt ubåtene som Sjøforsvarets viktigste styrke.

- Tatt i betraktning deres store potensial for en rekke ulike oppdrag, fra etterretning og skjult innsetting av spesialstyrker, til plattform for en rekke ulike våpen, nøler jeg ikke med å karakterisere dem som Sjøforsvarets viktigste kapasitet, ett av Forsvarets viktigste våpensystemer overhodet, har han uttalt.

Hvor lenge Forsvaret får beholde ubåter, er imidlertid usikkert. Nedleggelse er ett av flere alternativer som foreligger. Forsvarssjefen har varslet at Ula-klassen må skiftes ut rundt 2020.

(©NTB)

70 kampfly og helikoptre deltok på Arctic Tiger Meet øvelsen på Ørland

Hvert år samles de fleste av Natos "tiger"-skvadroner til flyøvelse. Det årlige Tiger Meet, som på Ørland har fått havnet Arctic Tiger, har pågått siden 1960-tallet, og går på rundgang mellom nasjonene. Årets Tiger-samling er den største noen gang. Sammen med 17 utenlandske flyskvadroner er hele 10 norske avdelinger, blant dem vår egen 338 skvadron.

Internasjonalt

Under øvelse Arctic Tiger skal deltakerne blant annet trene på internasjonale operasjoner, medisinsk evakuering fra kriseområder, søk- og redning i stridssoner og samtrening mellom hærstyrker og helikoptre. Under øvelsen skal Forsvarets sanitet blant annet leie inn et Boeing 737 passasjerfly som skal innredes som flygende sykehus. Arctic Tiger startet bare én uke etter at storøvelsene Bold Avenger/Trial Quest ble avsluttet på Ørland. I forkant av Arctic Tiger er det gjort et omfattende planleggingsarbeid.

God planlegging er essensielt for å kunne stable en øvelse av denne størrelsen på beina. Et av de viktigste aspektene har vært flysikkerhet.

FAKTA Arctic Tiger 07:

Avviklet på Ørland fra 24. september til 1. oktober.

1100 personer fra 12 nasjoner deltar til sammen med 75 kamp, støttefly og helikoptre.

Av Tor Arne Hammervik,
Luftforsvaret

Ny fregatt ankom Haakonvern

I strålende vær ankom Sjøforsvarets nyeste Nansen-klasse fregatt, KNM Roald Amundsen Haakonvern i slutten av september. Nyervervelsen ble fulgt inn av KNM Fridtjof Nansen, som var den første fregatten Sjøforsvaret

mottok. Forsvarets musikkorps Vestlandet sto oppstilt og spilte velkomsttoner for mannskap og fartøy. Mannskapet var både lettet og høytidsstemt, nå som fartøyet er i Norge etter 4 år på verft, i tillegg til at mannskapene har øvet i flere år. Det blir nå spennende å se hvordan fregattenes fremtid blir, med stadig mindre penger avsatt til Forsvaret. La oss håpe at våre moderne og kostbare fregatter ikke blir liggende til kai på grunn av manglende bevilgninger.

Våre siste fregatter blir levert slik:

Otto Sverdrup: våren 2008

Helge Ingstad: høst 2009

Tor Heyerdal: høst 2010

www.laserwood.no

KVALITET TIL GUNSTIGE PRISER

- Crester
- Plaketter
- Utmerkelser
- Premier
- Gaver
- Medaljer

**Lasergraving
Heraldik-støp
Tre-Metall
Akryl-Glass**

Eik ind.område • 3036 Drammen
salg@laserwood.no • Tlf: 32 88 12 00

Laserwood
20 år • 1986-2006

FORSVARSMUSEET ØNSKER PENSJONISTER TIL MUSEETS RESEPSJON

Forsvarsmuseet på Akershus Festning har årlig ca 70.000 besøkende hvorav ca 15.000 er skoleelever. Vi har behov for flere pensjonister som vaktsejere i resepsjonen.

Vaktsejerne er museets ansikt utad ovenfor publikum. Arbeidsoppgavene er blant annet å motta og rettlede publikum, utføre kontrollrunder i museets utstillinger, forestå salg fra museets butikk, besvare henvendelser, og ellers ivareta de besøkende på best mulig måte. Vaktsejerne er underlagt resepsjonsjef.

Våre behov: pensjonerte tjenestemenn som er serviceinnstilt, ryddige og fleksible.

Avlønning skjer etter Statens pensjonistvilkår og godtgjøres kr 130,- pr time.

Interesserte kan kontakte resepsjonsjef
Per-Steinar Johannessen tlf 23 09 35 82/93 06 22 58
eller personalmedarbeider
Wenche Lippens tlf 23 09 55 99.

UTENLANDSBEORDRING VURDERER DU Å KJØPE BIL PÅ EXPORT?

NYE VOLVO V70

- luksuriøs, sporty, praktisk, sikker og miljøvennlig
- fortsatt nummer en i segmentet for store stasjonsvogner

VOLVO ONE WORLD, ONE MARKET

VOLVO INTERNASJONAL CUSTOMERS SALES

er en internasjonal salgsorganisasjon som selger biler til diplomater og militære som er på flyttfot. Prisene er meget gunstige da bilene leveres rett fra fabrikk i Gøteborg. Vi har også mulighet til å levere biler i de fleste hovedsteder i Europa og USA. Bilene kan spesialtilpasses til de markeder de skal brukes/ sluttbrukes.

Velkommen til en informativ samtale med Jon Bergersen, Tax-Free Sales tlf 22 88 26 05, mob. 901 35 280, fax 22 64 55 17. E-mail: jon.bergersen@bilja.no

bilja
Nordens største bilkjede

HISTORISKE STARFIGHTER

BODØ: Starfightereren hadde sin siste flytur i 1983. Nå, 24 år og tusenvis av frivillige dugnadstimer etter, er det atter liv i maskinen igjen.

Mange stilte opp da Starfightene skulle starte opp motoren, etter 24 år.

Den pensjonerte Starfighterpiloten Erik Dahlen, har flydd fra Bardufoss til Bodø på 13 minutter og har over 1000 flytimer.

Tekst og foto: kaptein Hanne Olafsen,
Luftforsvaret

Veteraner, flyentusiaster og nærmere 300 spente ansatte var samlet da de skulle få se full etterbrenner på en fastboltet flymaskin fra den kalde krigen.

Gammel og ny historie

Idet motoren starer opp, knipser Erik Dahlen ivrig på fotoapparatet, for her skal ny historie dokumenteres og settes sammen med den han selv var en del av gjennom flere år.

- Jeg fikk vite det i går, så jeg bestilte meg første fly til Bodø i dag, sier Askerværingen fornøyd og glad for å være tilbake på gamle tomter.

Historien er viktig

Luftvingssjef ved stasjonen, brigader Per Egil Rygg, ville heller ikke gå glipp av testkjøringen.

- Det er viktig å ta vare på historien, det er en del av hva vi er i dag. Det er prisverdig hva disse ildsjelene har fått til, sier han.

Som tidligere operativ jagerflypilot, drar han kjensel på dagens og gårsdagens forsvar.

- Ta for eksempel beredskapen, de satt klar til å rykke ut da som nå – var i lufta på kort tid og så de samme flyene, sier han og erindrer da han selv satt på vakt.

Likevel er det store forskjeller på da og nå.

- Det har vært en rivende utvikling og dagens F-16 er fullspekket av høyteknologi og et komplisert system, som krever mye av både piloter og teknikere. Både roller og oppdrag er flere og bredere i dag, sier han men understreker at den gang Starfightereren var i drift, var det en meget avansert jager i sin tid som bare de mest erfarne pilotene fikk fly.

- Hver tid har sine utfordringer. I likhet med Starfightereren, skal også F-16 snart

skiftes ut. – Selv om dagens F-16 er et av verdens beste, er skrogene gamle og må dermed skiftes ut, sier luftvingssjef Per Egil Rygg.

Vestfjordoksen

Det er foreningen *Starfighterens venner* som har børstet støv av flyet, bokstavelig talt, og sørget for at en igjen kan høre Vestfjordoksen raute.

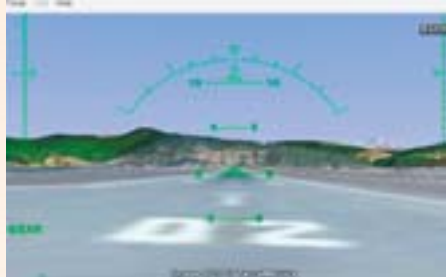
- Som du hører er det en spesiell lyd, og siden oppdraget ofte lå ute i Vestfjorden fikk den det navnet, sier teknisk ansvarlig Oddmund Bjørnaali og legger til at lyden er mange ganger høyere enn dagens F-16.

Målet er nå å få flyet på vingene

- Det er en del igjen før det kan skje, blant annet registrering og eierskap, sier Arne Qvam som likevel har troen på å atter se Starfightereren i lufta.

Les mer om Starfighterforeningen på www.starfighter.no

Flysimulator på Google Earth

Google Earth har på sin nye versjon, skjult en enkel utgave av flysimulator, hvor du kan fly over alt i verden, enten med et enmotors propellfly, eller med en F-16. Etter å ha logget deg inn på den nye versjonen (4.2), trykker man Ctrl+Alt+A, og holder de inne i 3-4 sekunder-så er man i gang. Google Earth hjelper deg selvfølgelig med kartet, slik at du kan se hvor du er, nesten med en tredimensjonal følelse. Det er nesten et "must" å ha bredbånd, eller en annen rask linje for å få optimale forhold. Noen bruksanvisning ligger ikke ute, så her er det bare å prøve å feile. Det viktigste er å ikke overkorrigere når man svinger, og lete etter hvilke taster som gjør hva.

RED

Ryggekamera system, trådløst m/fargemonitor

Trådløst farge ryggesystem med monitor for 12/24V. Hver tredje forsikringsskade skjer i forbindelse med rygging og parkering, og i tillegg kommer alle skader som ikke blir meldt inn til selskapene. Dette kan du gjøre noe med nå.

Dette trådløse ryggekameraet fra Navigator har mange funksjoner, sammen med den trådløse 7"skjermen vil det sørge for sikker manøvrering ved rygging. Et slikt system er meget hyggelig å montere fordi det er trådløs forbindelse mellom kamera og monitor. Det kan monteres i alt fra personbiler til de største trailere, rekkevidden for billedoverføring er minst 30 meter. Du slipper å trekke kabler i metervis, de eneste ledningene du legger er fra antennen til senderen og mottakeren.

Du kopler rett og slett kameraet til strømtilkoplingen for bremselys, eventuelt baklys på kjøretøyet ditt. Når strømmen er koplet til og overføringsbryteren er i ryggemodus eller kjøretøyet rygger, vil kameraet automatisk skru seg på. Ved å koble kameraet til baklys (kjørelys), vil du få visning fra kameraet konstant. Se tekniske detaljer på www.eurobuy.no

Pris: 4.445,-

Advarsel til mobilkjøpere!

Ut ifra egen erfaring, synes jeg det er betimelig å komme med en liten advarsel til de av dere som vurderer å kjøpe ny mobiltelefon via NetCom og mobilleverandøren Moobi.

Du kan risikere å kjøpe telefon og abonnement, og stå uten telefon allerede etter en uke!

Rett før sommerferien kjøpte jeg ny Ericsson mobiltelefon til min sønn på 12 år. Etter en uke ble skjermen helt hvit, og den kunne ikke brukes mer. Mobilen hadde ikke rukket å være utendørs, og hadde kun 2 ringeminutter. Vi fikk ikke sendt inn mobilen før etter sommerferien, og fikk svar etter to uker – ingen erstatning, det var irr på kretskortet!? Ikke nok med det – jeg skulle betale 500 kroner for utført kontroll av mobilen. En skarp mail ble sendt i slutten av juli, noe svar er enda ikke mottatt, og min sønn er fortsatt uten mobil.

Det er alt for lett å avskrive alle reklamasjoner med fuktskade og irr på kretskort. Denne saken er beviset på dette, for mobilen var ikke utenfor husets fire vegger. Dessuten er det svært kritikkverdig at ingenting gjøres for å rette opp det inntrufne! Med andre ord så er dette meget dårlig reklame for både Ericsson, NetCom og Moobi! Jeg beklager også at dette er tilbud som BFO reklamerer for på nettsidene.

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

Bil multimediaspiller fra Boss, som lommeboka tåler

Nå som høsten er over oss, er det kanskje trøst å få hvis man kjøper seg en multimediaspiller til bilen? Da kan du kose deg med både musikk og dvd-filmer. Spilleren har en såkalt "flip-out" skjerm, og det hyggelige er at prisen er overkommelig. Tilsvarende spillere fra mer kjente merker, må du nok regne med å betale opp imot det tredobbelte for. Flere forhandlere selger Boss, og Strømmen Bilradio er en av de. Logg deg inn på www.strommen-bilradio.no og les om Boss multimediaspiller og mange andre merker og modeller.

- Leser WMA/MP4/MP3/DVD/SVCD/VCD/CDR/CDRW & SDVD!
- 7" TFT touchscreen (16:9)
- Høy oppløsning: 1200 x 234
- Justerbar vinkel på skjermen
- NTSC/PAL
- AM/FM tuner med RDS
- Enkel montering! Ingen skjulte bokser!
- 2 par RCA ut + RCA til subwoofer!
(F + R + S/W)
- Fjernkontroll!
- 4 x 80 watt!

Pris: 3.790,-

Ny vri!

Har du en kjedelig garasjeport med gammel bil i, så kjøp deg denne folien som limes direkte på garasjeporten. Det er imponerende for en billig penge.

Sjansen er stor for at det er mer lønnsomt for medlemmer av Befalets Fellesorganisasjon å samle forsikringene sine i If.

Avtalen mellom BFO og If sikrer deg som medlem rabatt på de private forsikringene dine. Du får 10 prosent rabatt på forsikring av personbil, villa, hytte, motorsykkel, fritidsbåt, verdisak, husdyr og veteranbil.

Og husk – det er ekstra lønnsomt å samle alle forsikringene i If. Da kan du bli If Pluss-kunde og oppnå ytterligere rabatt og andre fordeler. Spør oss om hvilke forsikring som teller for If Pluss

Vil du vite mer?

Ring Forsvarets Personellservice på
telefon 23 09 24 50 eller mil 05 10 24 00

Rolig, vi hjelper deg.

Arne Lycke
Arne Lycke, risikospesialist

www.if.no Tlf: 02400

KILDE: WWW.IF.NO

nr 6834560

”Vågn stærk og kæk fra folkesøvn til dåd! En bror i nød! Hver mand på dæk; -- her gælder rappe råd!” Slik kvedet Henrik Ibsen i 1863 til støtte for Danmark, som på den tida risikerte krig med det Tyske Forbund. Da krigen kom, skulle Ibsen bli en svært skuffet mann.

Av Trond Sætre

Siden 1460 hadde lenene Slesvig og Holstein vært i personalunion med Danmark. Tyskland og Danmark hadde allerede utkjempet én krig disse lenene - den sønderjyske krigen fra 1848 til 1850 - men den hadde ikke ført til noen avklaring. Striden ble atter aktuell i 1863, da den danske regjeringen innførte en ny grunnlov som skulle være felles for Danmark og Slesvig. Dette vakte harme i Tyskland fordi store deler av befolkningen i Slesvig oppfattet seg som tyskere. Og da forfatningen trådte i kraft den 1. januar 1864, krevde det Tyske Forbund at den måtte oppheves. Danskene nektet, fordi de mente at tyskerne ikke ga dem nok tid, og den 1. februar gikk 57 000 prøyssiske og østerrikske tropper over grensen til Slesvig. Dette var begynnelsen på den andre slesvigske krigen.

Først og fremst var krigen i Preussens interesse, og Østerrike ble trolig med mest for å hindre en total prøyssisk maktdominans i det Tyske Forbund. Danmark sto derimot alene. Riktig nok meldte det seg noen frivillige fra Sverige og Norge, men Sverige nektet å underskrive på en foreslått alliansetraktat.

Tyskerne var tallmessig overlegne. Derfor ga den danske regjeringen ordre til hæren om å posisjonere seg bak Dannevirke, et forsvarsverk som hadde blitt påbegynt allerede i vikingtida. Krigen i 1864 var den siste gangen Dannevirke, som i dag strekker seg 14 km, skulle bli brukt til å forsvare Danmark. Forsvarsverket hadde en nærmest mytisk status, men var egentlig ikke i god nok stand. Ikke siden tidlig middelalderen var Dannevirke brukt i noen kamper av betydning. Flere steder var forhøyningene for små, og brakker måtte bygges i all hast.

2. februar angrep tyskerne for første gang en dansk befestning, i byen Missunde, men de ble slått tilbake. Tross i denne raske, første seieren tvilte kommandør Christian J. de Meza på om de kunne holde den nåværende stillingen. Han drøftet saken med offiserene sine, og de konkluderte med at tyskerne hadde muligheten til å avansere rundt Dannevirke, og dermed omringe den danske hæren. Derfor valgte de å trekke seg

Slesvig

tilbake den 5. februar, og bevege seg mot Flensburg. Mye tungt artilleri ble liggende igjen fordi den danske hæren bare reiste til hest eller til fots. Historikerne har seinere lurt på hvorfor de ikke brukte jernbanen mellom Flensburg og Slesvig by. Muligens var danskene ennå ikke vant til tanken på å bruke tog til militære formål, og greide derfor ikke å organisere en tilbaketrekning via jernbanen. Noen har spekulert på om årsakene kan ha vært mer konkrete, som at toget ikke rakk fram i tide på grunn av uvær.

Uvær gjorde også tilbaketrekningen vanskelig. Siden beleiringen ved Dannevirke begynte, hadde de fleste soldatene gått lenge uten søvn. Den lange marsjen i snø og kulde tærte på de allerede utslitte troppene. Like utenfor landsbyen Sankelmark ble hæren overfalt av østerrikske tropper, og to regimenter måtte holde tilbake østerrikerne. 600 danske soldater drept eller tatt til fange ved tilbaketog. Samtidig var prøysserne i stand til å rykke fram over den slevigske fjordstripa Slien, som var frosset på.

Danmark forble på defensiven hele resten av krigen. Snaut to uker etter tilbaketog krysset prøyssiske husarer grensen fra Slesvig til Jylland, og beveget seg mot de jyske byene Kolding og Vejle. Krigen dreide seg ikke om Jylland, men Otto Von Bismarck ivret likevel for å føre (og avslutte) krigen der. På den måten kunne tyskerne bekjempe den danske flåten mer effektivt. Danmark, som hadde en større flåte enn tyskerne, drev handelsblokade av nordtyske byer.

Utenfor tettstedet Dybbøl hadde danskene en sterk flankestilling, og denne ble regelmessig bombardert av prøyssere i hele første halvdel av april måned. 18. februar ble stillingen utsatt for så

voldsomme granatangrep at skansene ble ødelagt. Deretter utførte tyskerne et stormangrep. Over 4500 danske soldater ble drept, såret eller tatt til fange. Tyskerne var så tallmessig overlegne at resultatet var gitt på forhånd, selv om danskene forsvarte seg intenst. En østerriksk offiser sa om danskene at ”de kjemper ikke, de myrder!”. Men mange historikere mener at danskene var for defensive under den prøyssiske beleiringen av Dybbøl, og burde ha gjort flere utfall.

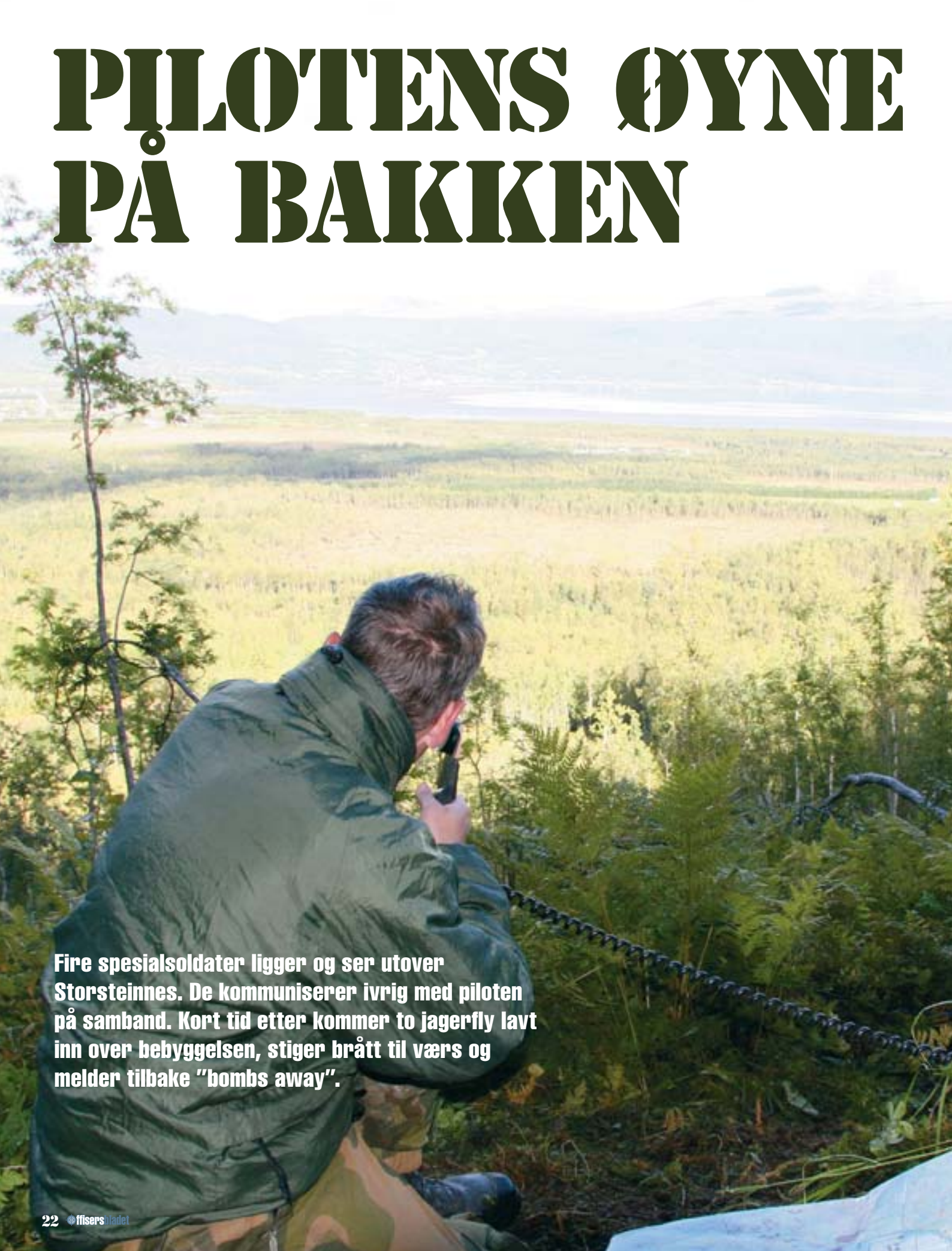
Slaget ved Dybbøl ble fulgt av en to måneder lang fredskonferanse i London. Den ga imidlertid ingen resultat, og dansk stahet har fått skylden for dette. 29. juni krysset prøysserne sundet til den jyske øya Als. Det danske panserskipet Rolf Krake kunne ha hindret overgangen, men snudde for tidlig grunnet en misforståelse. Prøysserne gikk i land, og Als gikk tapt, igjen etter kamper med store danske tap. Seieren ved Als gjorde tyskerne i stand til å besette hele Jylland i løpet av to uker, og dermed var krigen i praksis avgjort.

Under den påfølgende fredskonferansen i Wien ble Danmark tvunget til å avstå hele den regionen som nå er den tyske delstaten Schleswig-Holstein. Danskene måtte også avstå Sønderjylland, som riktignok ble levert tilbake i 1920 etter en folkeavstemning om regionens tilhørighet.

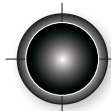
Utfallet av krigen var et hardt slag for den politiske skandinavismen, som både Ibsen og Bjørnstjerne Bjørnson var tilhengere av. Ibsens reaksjon på den norske unnfallenheten er vel kjent: Skuffet dro han til Italia for å skrive ”Peer Gynt”, der han harselerte over norsk selvtilstrekkelighet.

PILOTENS ØYNE PÅ BAKKJEN

Fire spesialsoldater ligger og ser utover Storsteinnes. De kommuniserer ivrig med piloten på samband. Kort tid etter kommer to jagerfly lavt inn over bebyggelsen, stiger brått til vær og melder tilbake "bombs away".

Tekst og foto: **Kaptein André Kristiansen, TRADOK**

Det er grunnkurs for Forward Air Controllers (FAC), pilotenes øyne på bakken.

- Samspillet mellom FAC og pilot er kritisk for å være i stand til å sikre livsviktig støtte til bakkestyrker, og samtidig unngå feilbombing av sivile eller egne styrker, sier sjef for FAC/flystøttegruppen i artilleriseksjonen til HVS, major Nils Magnussen.

- I Afghanistan er vi i et miljø hvor egne militære bakkestyrker opererer blant sivilbefolkningen og til dels fiendtlige elementer. Hvis en kritisk situasjon oppstår i et slik miljø, vil det være nærmest umulig for en pilot å skille disse forskjellige grupperingene fra hverandre, uten hjelp fra en FAC når han flyr i stor fart over et område. I slike situasjoner krever også NATO-prosedyrer at en FAC som kjenner situasjonen på bakken skal lede piloten inn mot målet, forklarer Magnussen.

Combat ready

Hærens våpenskole (HVS) arrangerer nok en gang kurs for kommende FAC'er. Kurset varer i fire uker, og de som består blir kategorisert som Limited Combat Ready. For å bli Combat Ready FAC må man i tillegg gjennomføre 6-12 måneder videregående trening og bestå en rekke tester og krav underveis

- En rekke avdelinger i Forsvaret trenger denne kapasiteten, og det er både instruktører og elever her fra ulike avdelinger i Sjøforsvaret, Luftforsvaret og Hæren. Vi har et meget godt samarbeid på tvers av forsvarsgrenene, fortsetter Magnussen.

I tillegg samarbeides det internasjonalt og elever sendes på kurs i både England og USA.

- I tillegg har vi nå svensker med på våre kurs.

Høye krav

- Dette er jo noe av det artigste man kan drive med i Forsvaret, sier en av instruktørene på kurset, der vi står i åssiden og ser flyene stupe ned for å levere sin last.

De fleste avdelinger på bakken i utenlandsoperasjoner har med seg FAC'er for å raskt kunne få flystøtte og derved avskrekke eller bekjempe en eventuell fiende eller truende motpart.

Det er svært høye krav til kompetanse både for FAC og pilot, og dette kan bare oppnås gjennom realistisk utdanning og trening. Denne gangen er det også svenske fly og piloter med under kurset, i tillegg til norske F-16 fra 132 Luftving i Bodø. I tillegg til bakketreningen, får kurselevene bli med på "baksetetur" i jagerflyene, for å få et bedre bilde av hva pilotene ser, samt en bedre forståelse av deres arbeidssituasjon. Verdifullt med tanke på kravet til nøyaktighet i det kommende samarbeidet.

Etterspurt kapasitet

- Det er viktig at vi klarer å produsere nok personell til disse avdelingene, sier Magnussen.

Per i dag har både vanlige hærstyrker, kystjegere og spesialstyrker disse kapasitetene i utlandet.

- For å kunne komme med på grunnkurset må man først kvalifisere seg gjennom et seleksjonskurs. Disse seleksjonskursene arrangeres ca fire ganger i året, og varer en uke. Vi oppfordrer interesserte til å snakke med avdelingen sin, og søke på et slikt kurs. Dette er en kapasitet som blir mer og mer nødvendig, og vi trenger hele tiden oppegående folk, avslutter han.

Still opp for befalet

Både Forsvarstudie 07 (FS 07) og Forsvarspolitisk utvalg (FPU) legger frem sine anbefalinger denne høsten og ryktene svirrer om hva som skal legges ned, omorganiseres, flyttes eller videreføres. Vi har lenge vært klar over at forslagene fra FSJ ville bli drastiske og FS 07 har vært til behandling ved de lokale avdelingene. De ansatte har fått mulighet til å si sin mening om FSJ forslag og har sittet fordypet i konsekvensutredninger og nåverdi-modeller i intrikate sammenhenger. Drøftingene brøt sammen fordi de ikke var reelle, de konsekvenser man hadde identifisert på lokalt nivå ble ikke tatt hensyn til i den sentrale drøftingen. Slik kan det ikke være.

Det er ikke noe nytt at Forsvaret omstiller og personellet har en følelse av hva som venter dem. Noen river noen seg i håret og noen puster lettet ut, men mange trekker litt oppgitt på skuldrene når de blir spurt om hvilke forventninger de har til den neste omstillingen. "Det blir som det blir", sier de før de haster avsted for å rekke en eller annen tidsfrist. Det er en merkbar omstillingstretthet i Forsvaret. Belastningene har vært for store på for mange over for lang tid. Det er nok nå.

Den gjennomsnittlige arbeidsbelastning blant befalet er 1,5 årsverk pr år. Det vil si at befalet i snitt har en 150 % stilling, for å si det med lærerterminologi. Eller at befalet i snitt jobber 1000 (tusen) timer overtid pr år, sagt med industriarbeiderterminologi. Selv om vi er og antakelig må være unntatt fra flere vernebestemmelser i arbeidsmiljøloven, kan vi ikke være unntatt alle, samtidig og hele tiden. Når arbeidsmengden består selv om antall ansatte reduseres, går ikke regnestykket opp uten at befalet jobber mye. Ekstremt mye. Det kan ikke fortsette på denne måten.

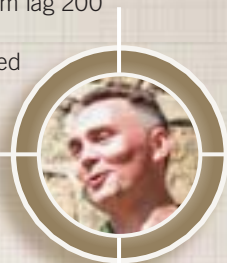
I tillegg kommer ekstrabelastningen i forbindelse med internasjonale operasjoner, der man normalt er i tjeneste 24 timer i døgnet, 7 dager i uka i seks måneder. Tiden mellom hver utenlandsbeordring er i noen tilfeller så kort at man er like lenge ute som man er hjemme. De fleste er ute i 6 måneder og har tjeneste i Norge de neste 15-16 månedene før de beordres ut igjen. Det kan ikke fortsette på denne måten. Det er nok nå.

For å kunne vedlikeholde et utenlandsengasjement over tid uten fullstendig å slite ut personellet, må 1 periode ute som et minimum etterfølges av 5 like lange perioder hjemme. Et slikt system vil være bærekraftig over tid. Det vil virke dimensjonerende på våre internasjonale engasjementer spesielt og på forsvarsstrukturen generelt. Hvis vi skal ha en bataljonstyrke i internasjonale operasjoner over lengre tid, må for eksempel Hæren som et minimum ha 6 bataljoner i sin operative struktur innrettet mot dette formål. Det er et nødvendig utgangspunkt for en forsvarlig og bærekraftig forsvarsplanlegging.

BFO har oversendt innspill til FS 07 og FPU og påpekt behovet for å få innført 1-5 som grunnlag for forsvarsplanleggingen. Det er ikke nok at Forsvaret har dette som en luftig, ideell målsetting og vi regner med at Forsvarsministeren vil informere Stortinget om behovet for å innføre et system som sikrer at en periode ute i internasjonal tjeneste etterfølges av 5 like lange perioder hjemme. Vi regner med at Stortinget vil slutte seg til et slikt forslag. Vi trenger at noen stiller opp for oss nå, for det røyner på.

I disse dager lanseres sparepakke 3 for å tilpasse Forsvarets aktivitet i 2007 til et underfinansiert forsvarsbudsjett. Aktivitet reduseres og innstilles, men det er selvsagt vanskelig å spare tilstrekkelig med bare tre måneder igjen til å gjøre det på. Når statssekretær Espen Barth Eide forsikrer at 2008 budsjettet i hvert fall vil bli videreført på 2007-nivå, er dette ikke beroligende. Når det viser seg at bevilgningene til Forsvaret blir om lag 200 millioner kroner mindre i 2008, er det direkte urovekkende. Forsvarsbudsjettet bør på nivå med det NATO anbefaler sine medlemsland, ca 2% av BNP. Ethvert budsjett som er mindre enn det, er simpelthen ikke stort nok.

didrik.coucheron@bfo.no

INTERN TELEFONLISTE FOR BFO

Bjerkansmo, Jimmy	237	23 10 02 37	932 08 717
Clausen, Holst Einar	242	23 10 02 42	928 14 251
Coucheron, Didrik	230	23 10 02 30	928 88 643
Dahl, Ragnar	238	23 10 02 38	934 98 520
Danielsen, Lars Kristian	241	23 10 02 41	905 85 355
Holager, Inger Prestmo	233	23 10 02 33	924 43 172
Eriksen, Mona	243	23 10 02 43	924 28 698
Helgesen, Arild	247	23 10 02 47	934 99 445
Jacobsen, Guttorm	234	23 10 02 34	926 94 221
Felde, Kyrre	248	23 10 02 48	970 99 880
Omberg, Lars	240	23 10 02 40	920 91 238
Rudberg, Rune	236	23 10 02 36	934 20 377
Skyrud, Tom	239	23 10 02 39	473 87 648
Solberg, Eivind	231	23 10 02 31	934 08 550
Ulrichsen, Kari	246	23 10 02 46	928 05 621

Omstillingstillitsvalgte/FLO

Ulriksen, Tore	232	23 10 02 32	938 42 878
----------------	-----	-------------	------------

Områdetillitsvalgte

Flasnes, Jostein	0580-7374	77 89 73 74	970 49 710	Nord-Norge
Henriksen, Terje	0580-5365	77 89 53 65	916 21 988	Nord-Norge
Eide, Gunnar Lie	0565-7394	75 53 73 94	924 30 909	Midt-Norge
Grøn, Kristian T.	0550-5232	73 99 52 32	918 52 277	Midt-Norge
Ledal, Rolf J.	0540-3486	55 50 34 86	934 62 716	Vest
Opdal, Jacob Are	0535-7669	51 34 76 69	924 23 022	Vest
Nordset, Per Iver	0502-2006	62 40 20 06	924 17 463	Indre Østland
Bråten, Jo Arne	0502-5943	63 92 59 43	474 51 980	Indre Østland
Karlsen, Sten Rune	0520-7325	69 23 73 25	922 18 110	Viken
Sævik, Pål	0510-9433	23 09 94 33	928 17 119	Viken

Sentralbord

Telefax BFO

Dreier møterom	221	23 10 02 21
Tordenskiold møterom	223	23 10 02 23
Post-/pakkerom	227	23 10 02 27

220

Siv:

221	23 10 02 21
223	23 10 02 23
227	23 10 02 27

Mil: 0510 5694

BFOs lokalforening på Bardufoss

Lokalforening Bardufoss er en relativt ny forening til tross for at den ligger i en sentral del av Norge sett med forsvarsøyne. Foreninga ble stiftet i 2005 av ivrige BFOere som ønsket å ha en felles BFO arena på Bardufoss. BFO var ikke fraværende før 2005, fordi det i området eksisterte to foreninger, BFO Bardufoss flystasjon og BFO Rusta/Heggelia. Dessverre var det liten aktivitet i disse foreningene. Lokalforening Bardufoss organiserer medlemmer som tjenestegjør i hele Bardufoss området som innbefatter mange avdelinger fra Luft, Hær og FLO.

Styret består av HTV/ATVer for avdelingene i området pluss andre BFOere som ønsker å være aktive i styret. Styremøter kjøres ca hver annen måned. Møtene er en viktig arena for HTV/ATVene. Vi utfører erfaringsutveksling og deler gleder og sorger rundt våre verv som tillitsvalgte. Slik blir lokalforeninga til støtte for de som har stilt seg villig som tillitsvalgt.

Aktuelle saker:

- GBU kvalitet og kvantitet, gitt innspill til Regionstyremøte og Lederkonferanse
- Besøk- og ledigplasser på fly for befal, gitt innspill til Regionstyremøte om at vi ønsker at BFO skal arbeide for 6 enkeltreiser der 2 er avhengig av tilhørighet
- Underbemanning i forhold til oppgaver i

alle avdelingene i lokalforening Bardufoss, gitt innspill til Regionstyremøte

- Helhetlig plan Bardufoss, deltatt i styringsgruppe og drøfting
- Drift av kjøkken på Rusta Befalsmesse. Her har FLO problemer med å skaffe betjening, noe som fører til stengt kjøkken. Saken følges opp.

Lokalforeninga kjører årsmøte med medlemsaktivitet før utgangen av november og skatte/økonomimøte i april. Ved oppstart av nytt arbeidsår kjører vi noen BFO-stander slik at nye medlemmer får mulighet for kontakt. Tar gjerne imot innspill fra medlemmene om andre aktiviteter som ønskes gjennomført.

Siste nytt:

Årsmøte med medlemsaktivitet ble avholdt 1. september på Polar Zoo. Polar Zoo ligger i Salangsdalen i Bardu kommune. Dyreparken er verdens nordligste. Dyreparken dekker et areal på 1100 mål – tilsvarende 108 fotballbaner. Ingen andre parker har et så stort areal per dyr, og det gir Polar Zoo det karakteristiske villmarkspreget. Det er i størst mulig grad tatt hensyn til dyrene under etablering av parken, og det betyr at det er menneskene som må oppsøke dyrene. Tross massiv markedsføring, gratis inngang og godt vær var oppmøtet lite. For oss

som var så heldig å delta ga dyrepasser Kjetil Hognestad både barn og voksne en fin opplevelse da vi besøkte de fire store rovdirene. Etter runde i dyreparken gjennomførte vi årsmøte før vi startet grilling. Ny leder etter årsmøtet er Øyvind Germann Nilssen fra HSTY stab.

Av Alf Øverli/BFO Bardufoss

Nye driftsformer ved FLO-basene

Befalets fellesorganisasjon (BFO) har uformelt blitt orientert om at det har gått ut pålegg til de forskjellige FLO – basene om å iverksette forskyvning av arbeidstiden i hele FLO Produksjon.

Det er med adskillig undring det registreres at et slikt radikalt inngrep i våre medlemmers arbeidstidsordninger iverksettes uten at de rettmessige parter i

tariffavtalene har blitt tatt med på råd.

Likeledes er BFO undrende til at en aktør som overhodet ikke er part i avtalene har iverksatt ovennevnte drastiske skritt.

BFO forventer at tariffavtalenes rettmessige parter får en bred en bred orientering om beveggrunnen for ovennevnte tiltak, og at de samme parter får anledning til å utøve sine

selsagte rettigheter iht Hovedavtalen og Hovedtariffavtalen.

Grunnet sakens alvorlige natur framsendes dette skrevet både pr post og pr mail.

Jimmy Bjerkansmo,
Forhandlingsleder BFO

BFO BEKLAGER!

I siste nummer av Offisersbladet (nr 5 august 07) ble Luftoperativt inspektorat sterkt kritisert for dårlig personellbehandling i en artikkel med tittelen "Personellbehandling etter ad hoc – metoden".

Det kom dessverre ikke fram i artikkelen at LOI ganske raskt etter at saken ble kjent ryddet opp i miseren slik at grunnlaget for å rette kritikk mot personellbehandlingen ikke lenger er tilstede.

**Ett yrke
- én organisasjon**

Kongressforberedelser BFOs 7. ordinære kongress

Befalets Fellesorganisasjon (BFO) gjennomfører sin 7. ordinære kongress i Oslo 3-6 juni 2008. Forberedelsene er allerede godt i gang.

BFO hovedstyre har startet sine forberedelser ved å nedsette et programutvalg samt startet en intern diskusjon om kongress 2008 generelt. Programutvalget skal gjennom sitt arbeid gjennomgå og utarbeide utkast til nytt prinsipp- og handlingsprogram. Utkast til nye program vil bli distribuert regionalt og lokalt slik at dere som BFO medlemmer kan diskutere

og gi innspill til de politikkområdene BFO skal arbeide for i neste kongressperiode.

Kongress 2008 vil også være tema på årets lederkonferanse i uke 47.

Lokalforeninger og regionstyrer vil i tiden fremover vektlegge arbeidet med kongressen, og gjennom dette forberede saker for innmelding. Som enkeltmedlem i BFO blir du representert av de delegater

som oppnevnes til kongressen. For at dine meninger om BFOs videre utvikling skal komme til uttrykk for delegatene er det viktig at du som medlem gir dine innspill til dine tillitsvalgte.

 Lars Omberg/ kompetanseutvikler
Koordinator for BFOs politiske forarbeid til kongressen

Omsorgspenger kan refunderes

Foreldre får utbetalt omsorgspenger fra arbeidsgiver for å følge opp syke barn. I mange tilfeller kan virksomheten søke NAV om å få omsorgspengene refundert.

Arbeidsgiver er pliktig til å forskuttere omsorgspengene. Men de eneste omsorgspengene som ikke kan refunderes etterpå, er for de ti første dagene medarbeideren er borte med syke barn.

Refusjonstilfeller

Derimot vil følgende tilfeller være refusjonsberettiget:

- 5 ekstra dager ved tre eller flere barn under 12 år
- 10 ekstra dager per kronisk sykt eller funksjonshemmet barn fra 0 til 12 år
- Fra første dag når arbeidstaker kun har kronisk syke eller funksjonshemmede barn fra 12 til 18 år
- 10/15 ekstra dager for foreldre som er alene om omsorgen

I tilfellene i kulepunktlista må arbeidsgiver forskuttere omsorgspengene, men vil altså kunne få dem tilbakebetalt fra myndighetene.

Krav fra NAV

For å få refundert omsorgspengene fra NAV, må følgende dokumentasjon fremlegges:

- Legeerklæring eller egenerklæring
- Fraværsregistrering (inkludert dokumentasjon på at det allerede er betalt for 10 dager)
- Innteks- og skatteopplysningsblankett

Krav om refusjon må fremmes snarest til NAV-kontoret i arbeidstakerens bostedskommune. Refusjon gis for opptil tre måneder før den måneden NAV mottar kravet.

Arbeidsgiver som har mottatt refusjon av omsorgspenger, vil automatisk få beregnet feriepenge av ytelsen.

Husk at Offisersbladet i forbindelse med sin 60-års markering, i alle utgaver i 2007, i fem tilfeldig blader, har lagt inn et gavekort på kroner 1.000. Finner du gavekortet, så kontakt Offisersbladet pr mail (holst.clausen@bfo.no), og påfør navn, grad, tjenestested og adresse. Du får deretter tilsendt ditt universal gavekort.

Delegering av avgjørelsesmyndighet for avlønning og bruk av økonomiske incentiver

Befalets fellesorganisasjon (BFO) har uformelt blitt orientert om at Forsvarssjefen har delegert avgjørelsesmyndighet for avlønning og bruk av økonomiske incentiver til Forsvarets sanitet (FSAN).

Det er meget oppsiktsvekkende at FSJ har delegert en fullmakt som i utgangspunktet tilhører Forsvarsdepartementet til FSAN.

Det er ikke mindre oppsiktsvekkende, og også urovekkende, at man iverksetter tiltak innenfor tariffområdet og bevisst holder arbeidstakerorganisasjonene uvitende om forholdet.

BFO forventer at tariffavtalenes rettmessige parter snarest mulig får en bred orientering om ovennevnte, og at FSJ trekker tilbake delegeringen.

Grunnet sakens alvorlige natur framsendes dette skrevet både pr post og pr mail.

 Jimmy Bjerkansmo,
Forhandlingsleder BFO

Regionstyret for Indre Østland setter fokus på HMS – situasjonen i Forsvaret

I en hektisk periode for de tillitsvalgte, gjennomførte region I Ø i uke 38 sitt tredje møte for året. Fokus ble satt på eksisterende HMS – situasjon i Forsvaret, sett opp mot de mulige personellmessige konsekvensene som kan komme på bakgrunn av forslag som ligger i foreløpige anbefaling til FS -07.

For å spisse temaet enda mer, hadde regionen bedt med seg Forsvarets Hovedverneombud (FHVO), oblt Geir Arne Nordstrand. Nordstrand kom rett fra møte i Forsvarets hovedarbeidsmiljøutvalg (FHAMU), hvor HMS – situasjonen i hæren hadde vært ett av hovedtemaene. BFO I Ø finner det oppløftende å høre at ledelsen i Forsvaret tar HMS - problemstillingen på alvor, men tilbakemeldingene fra lokalforeningslederne er at de savner tettere sentral oppfølging og mer konkrete tiltak. I debattene som fulgte, enten en ofte opp med følgende konklusjon, "...enten må arbeidsoppgaver fjernes, eller så må vi få flere ansatte...", og dette har vi hørt/sagt de siste 10 årene...". Flere påpekte at DIF og BRA sjefer i liten grad er i stand til å fjerne oppgaver, da leveransekravene fra overordnet nivå, i liten grad ga rom for dette. En opplevde således lokalt at stadige høyere leveransekrav, fordelt på færre hoder, ble kompensert med økt bruk av overtid og lignende.

Regionstyret brukte også en del tid på å bevisstgjøre seg sammenhengene mellom HTV/ATV'er og Hovedverneombud/verneombud (HVO/VO), sett i forhold til ansvars- og arbeidsfordeling. BFO I Ø anbefaler alle å lese referatene fra FHAMU, som du finner på PØS sine Intranett sider, under fagområder\HMS\arbeidsmiljøutvalg og FHAMU.

Som en del av regionstyrets gjennomgang av FSJ foreløpige anbefaling av FS - 07, hadde regionen også bedt med seg oblt Arild Stange FST/PØS/arbeidsgiveravdelingen. Stange har blant annet ansvaret for å utarbeide forvaltningsbestemmelser som regulerer disponeringsordningen. Lokalforeningslederne fikk således en førstehånds mulighet, i påfølgende debatter, til å beskrive hvordan medlemmene opplever

praktisering av dagens system og hvilke utfordringer/tanker de hadde i forhold til de forslag til nytt disponeringssystem som ligger i FS-07.

Møtet var denne gang lagt til Color Fantasy, t/r Kiel, noe som ga gode muligheter til å bygge og fortsette arbeidet med bevisst å skape nettverk mellom lokalforeningene, gruppe/team – prosesser i regionstyret. Som en bonus i dette arbeidet, møtte også regionen lokalforeningslederne i region midt Norge, som også hadde lagt sitt møte til samme turen. Dette ga også en synergi, ved at Nordstrand og Stange, også kunne gjennomføre "leksjoner" for denne regionen.

 Jo Arne Bråten
OTV Indre Østland for BFO

BFOs spesiallagde kamo PC/dokumentveske, blir stadig mer populær!

Vesken er tilpasset de fleste bærbar PCer, og har flere lommer til Dokumenter, skrivesaker, mobil og lader. Vesken gir som avbildet mulighet for påsetting av navnestripe og grad. Vesken kan bestilles via bfo.milrab.no og den koster kroner 495,-. Se også andre tilbud til BFO-medlemmer på denne siden.

Fem nye flygere fikk vingen på brystet

Senior National Representative, Dag Simastuen, inviterte til get-together samling torsdag kveld hvor elever og koner\ samboere ble hedret og alle instruktører, familiemedlemmer og venner fikk møte hverandre. Et flott program var satt sammen fredag formiddag for familiene hvor de fikk se hvor elevene hadde tilbrakt de siste 55 ukene. Flystasjonen var åpen slik at de fikk se skvadronsbygning, flyene (T-37\T-38) som har blitt fløyet og simulatoren.

Generalinspektøren for Luftforsvaret (GIL), generalmajor Stein Nodeland, var til stede sammen med elevene og deres familier, og ga også senere en orientering til de fast ansatte om aktuelle saker i Norge. Graduerings-seremonien ble avholdt i auditoriet for familie, venner, inviterte gjester og instruktørerstab. GIL var kveldens hovedtaler, og skryt av elevene for vel gjennomført utdanning, som et første steg i en lang og innholdsrik karriere som hurtig ville bringe dem ut i operasjoner. Kullet som ble graduert besto av 10 elever fra USA, 6 fra Tyskland, 6 fra Italia og 5 fra Norge.

Hver elev ble presentert fra scenen og fikk sin ving satt (pinned on) av GIL, unntatt Erlend Stueland som fikk vingen satt på jakkeslaget av sin far, oberst (pensjonert) Lorents Stueland. Som avslutning på seremonien fikk en ydmyk gjeng med nye flygere, en lang og stående applaus fra alle tilstede i auditoriet. Seremonien ble fulgt av en mottagelse i offisersklubben.

De norske avsluttet seremonikvelden med et eget arrangement. De norske flygerne vil nå fortsette på Sheppard i et eget program frem til desember, og starter deretter F-16 utdanning i Tuscon - Arizona fra januar 2008, og frem til sommeren.

Oberstløytnant
Arne Johnny Bjune

BFO Texas gjennomførte en utdeling av blomster til de nye flygerne etter avsluttet seremoni på Shepard Air Force Base. På bildet ser vi fra venstre: Arne Johnny Bjune (BFO/USA Norfolk), Erlend Stueland, Eirik Espedal, Knut Erik Hassel, Emil Kalveland, Ørjan Knutsen og Lena Kvarving (BFO kontakt Sheppard AFB).

Koner og samboere hedres.

Setermoen Lokalforening arrangerte temakveld om SUDAN

6. september arrangerte Lokalforeninga på Setermoen ein temakveld på Fogden.

Foredraget må sjåast i samanheng med Forsvarets framtidige misjon i SUDAN. I den samanheng hadde BFO klart å få tak i Roy Nordfonn som nyleg returnerte frå Sudan som FN-observatør.

BFO laga eit arrangement på den lokale kafeen Fogden, der det var lysbilete, gode historier og ein kaffikopp som stod i fokus. Dei 15 oppmøtte fekk høyre om

erfaringane til ein særskilt engasjert foredrags-haldar som fortalte om korleis det eigentleg er å vere med i ein FN-misjon.

Lokalforeningsleiar Ole Andreas Lereim var særskilt nøgd med oppmøte på temakvelden. Det er alltid moro å sjå at ein foredrags-haldar som engasjerar tilhøyrarane på ein slik måte. Då Roy var ferdig med sin presentasjon venta det mange spørsmål frå tilhøyrarane, som vart godt besvara.

BFO holdt stand på «Velkomst dag i Bardu Kommune»

30. August arrangerte Bardu kommune og Forsvaret ein bli kjent dag i kommunen. I den samanheng hadde lokalforeininga i BFO på Setermoen ein stand.

Setermoen Garnison har innrykk av nye og gamle tilsette i desse dagar, og lokalforeininga satsar i den samanheng på å informere medlemmane om kva foreininga kan gjere for dei.

Lokalforeiningsledar Ole Andreas Lereim er særst nøgd med å få verte invitert på eit slikt arrangementet. Det gir foreininga ein unik moglegheit til å kunne nå ut til familiane til medlemmane. Organisasjonen er meir enn ein som ivareteke dei daglege interessene til medlemmane i arbeidsdagen, vi har også interesse av at lokalsamfunnet er best mogleg for medlemmane slik at ein trives når ein ikkje er på jobb. Arrangementet kommunen sette i stand er ein utmerka moglegheit for nye og gamle i kommunen til å finn ut kva Bardu har å tilby etter arbeidstid.

Nestleiar i Setermoen Lokalforeining Rune Isvik var også nøgd med dagen. Tidlegare på dagen hadde han hatt ein stand i befalsmessa i lag med OTV'en for å informera om foreiningsarbeidet. Han ser fram til perioden framover med mange foreiningsarrangement som skal avviklast. I tida framover skal foreininga arrangere eit tema møte for medlemmane om Sudan og UNMIS. I tillegg planlegger lokalforeininga å gjennomføre årsmøte så snart som valkomiteen har komme med eit forslag til nytt styre.

GILs LEDERSKAPSSEMINAR 2007

**Luftkrigsskolen arrangerer på vegne av
Generalinspektøren for Luftforsvaret (GIL)
Lederskapsseminar 29.-30. november 2007**

Tema for året er: PROFESJONALITET I LUFTFORSVARET

Lederskapsseminaret 2007 stiller spørsmålet:

Hvilken profesjonskultur skal prege Luftforsvaret?

Bør det stilles spesielle krav til den profesjonskultur som skal prege en krigsorganisasjon i 2007? Er den enkeltes profesjonsidentitet integrert med det faktum at Norge er i krig?

Årets Lederskapsseminar ved Luftkrigsskolen henter impulser fra et vidt spekter. Foredragsholdere spenner fra tidligere ministertopper, kontroversielle toppsjefer og kulturinnspill i verdensklasse til våre egne operative aktører som tar Luftforsvaret på pulsen.

Mer informasjon finnes her: <http://www.luft.mil.no/lksk>

Påmelding gjøres via INTERNETT: <http://seminar.luftkrigsskolen.no>

I år vil deltagerne få muligheten til å delta på Luftforsvarets Festkonsert 2007. Dette er en festkonsert med Luftforsvarets Musikkorps (LFMK) i Olavshallen. Konserten starter kl 1930. LFMK er et meget fleksibelt musikkorps som spiller meget variert og bra musikk. Konserten anbefales på det sterkeste. Årets konferansier er Alex Rosén.

MARKEDSPLASSEN

**Her kan våre lesere gratis sette inn små
rubrikkannonser hvis de har noe til salgs, som
kan være interessant for andre. Dette kan
være uniformer, uniformseffekter, eller
lignende.**

Offiserssabel ønskes kjøpt
Mobil: 922 39 308

OMSTILLINGSBREV NR 6/2007

Sommeren er over, høsten er i ferd med å bite seg fast og med den nye tak for tillits-valgte og arbeidsgivere over det ganske land. Med kjennskap til det forsvarsbudsjett som nå er lagt frem, og godt kjennskap til Forsvarsstudien 07 er det liten grunn til å anta at vi går roligere tider i møte. Høstens store fagforeningsarbeid har vært og er lokal og sentral behandling av Forsvarsstudien. Status for dette arbeidet dekkes i egne sider i Offisersbladet. Omstillingsbrevet vil som vanlig ta for seg de sakene som er dagsaktuelle.

Ny uførestønad og alderspensjon til uføre

YS er en av høringsadressatene for endringer i trygdeordningene i offentlig sektor. I dette arbeidet er YS tungt inne i det å hevde de ansattes rettigheter i forhold til at mange av oss kan bli uføretrygdet. YS sitt høringsnotat tar utgangspunkt i NOU 2007: 4 Ny uførestønad og ny alderspensjon til uføre.

I prinsippet er YS enige i at nytt system ikke lenger skal være koblet til pensjonssystemet, men beregnes som prosentandel av tidligere inntekt. De nye reglene vil bare gjelde nye stønadsmottakere, men YS forutsetter at den gjennomsnittlige uførestønnen etter skatt vil bli om lag som ved en videreføring av dagens uførepensjonsordning.

Tjeneste i internasjonale operasjoner

En intern arbeidsgruppe har levert en omfattende rapport som omhandler arbeidsgivers ansvar og nærmere hvilke rettigheter den enkelte har og bør ha ovenfor Forsvaret som arbeidsgiver. Siden 1947 har Norge deltatt med militært personell i over 40 militære operasjoner i utlandet og over 100 000 norske statsborgere har tjenestegjort i disse operasjonene.

De fleste sitter igjen med positive erfaringer, men erfaringer viser at deltakelse medfører risiko for fysiske og psykiske skader. Mange tiltak er iverksatt, men regjeringen ønsker å styrke denne gruppens rettigheter ytterligere. Med veteran menes personell som har avsluttet en tids- og stedsavgrenset skarp operasjon innenlands eller utenlands.

Rapporten gir forslag til:

- Fremtidig innhold i helsetjenesten for aktuelle grupper
- Oppgave- og ansvarsfordeling mellom Forsvaret og den sivile helsetjenesten
- Samarbeidsrutiner for å sikre den enkelte adekvate helsetjenester
- Systemer for kompetanseoverføring/oppbygning i det sivile helsetjeneste

Arbeidsgruppen foreslår tiltak som vil gi den enkelte bedre oppfølging, bedre rettigheter og en øket trygghet for å bli tatt vare på om man skulle få fysiske skader eller psykiske kort og langtidsskader.

Økonomiske rettigheter ved personskade

Forsvarsdepartementet nedsatte en arbeidsgruppe som har vurdert personellens økonomiske rettigheter ved personskade. Tema er aktualisert etter at forsvarer i større og større grad deltar i internasjonale operasjoner. Rapporten sier at hele 90 % av de som deltar ute kommer hjem uten skader, men vi kan også si at hele 10 % av de som har eller er ute får skader - enten fysisk eller psykiske skader/sensskader. Dette er skremmende høye tall. Personell som blir skadet i internasjonale operasjoner vil bli ivaretatt av folketrygden som andre borgere, med en noe mer konkret oppfølging fra Forsvaret. Når det er sagt er det ingen store forbedringer å finne utover kontaktmuligheter. Statens Pensjonskasses (SPK) ordninger er fortsatt et mørkt område.

Tok kontakt med Sjefpsykologen i FSAN

BFO tok kontakt med kontor for psykiatri og stressmestring og sjefpsykolog i Forsvarets sanitet Håkon Kristiansen for å verifisere/avkrefte at så mange som 10 % blir skadet i en eller annen form. Kristiansen lener seg tilbake og svarer:

Vi har bare en kvalitativ undersøkelse fra internasjonale operasjoner og den er fra Unifil. Der kom man til at det var 5.5-6 % som fikk skader i en eller annen form. Det tallet anses å være for høyt i forhold til dagens situasjon. Dagens personell selekteres og er betydelig bedre forberedt til deltakelsen enn det man var tidligere. Jeg vil anta at det reelle prosentvis skadeomfanget anslagsvis er på rundt 2 %, avslutter Kristiansen.

Sjefpsykolog i Forsvarets sanitet Håkon Kristiansen.

Forsvarets ansatte løper en betydelig risiko

Etter BFOs skjønn er det hevet over tvil at Forsvarets ansatte, løper en betydelig risiko langt utover den risiko som gjelder andre ansatte i offentlig sektor. Trygde- og pensjonslovgivningen er innrettet slik at de fleste som blir skadet blir møtt av et byråkrati som fokuserer mer på regler enn faktisk å sikre at de som blir skadet får den hjelp og støtte som burde være en selvfølge - når man utfører tjeneste for landet.

Med utgangspunkt i de sakene BFO har vært involvert i de siste årene er vi i sterk tvil om befalet har særlig gode forsikringsvilkår, når det gjelder SPKs ordninger. Denne forståelsen deles av advokat Kjell Inge Ambjørndalen som skal føre en sak for forsikringsklagekontoret for et medlem, som skadet seg under en stridsdrill på et øvingsfelt. Stridsdrillen var en del av forberedelsene før han skulle ut i internasjonal tjeneste. Advokat Ambjørndalen sier at dersom SPKs påstand i saken får stå ved lag, har befalet en utrolig dårlig forsikringsordning, uavhengig om uhellet skjer her hjemme eller i utlandet.

Fellesstaben og nytt lederutviklingskonsept

Sjef Fellesstaben har fått i oppdrag å utvikle et helhetlig lederutviklingskonsept som skal sikre Forsvaret personell og ledere som aktivt deltar i utviklingen av Forsvarssektoren i strategisk retning. Føringerne er gitt i handlingsplanen for Holdninger, Etikk og Ledelse (HEL). Forslag i rapporten mht større kvinneandel i Forsvaret, skal vurderes i utarbeidelsen av konseptet, som skal leveres Forsvarssjef innen 31. oktober 2007. Konseptet skal inkludere en ressursmessig konsekvensvurdering mht økonomi, årsverk og EBA.

Særaldersgrensene under press

I Stortingsmelding nr 5 (2006-07) er det fremhevet at arbeidet med en revurdering av særaldersgrenser skal skje på det premiss at det er

arbeidets art og risiko og ikke en bestemt alder som skal avgjøre behovet for tidlig pensjonering. Arbeidsforskningsinstituttets rapport til departementet (FAD) sier at særaldersgrenser kan betraktes på flere ulike måter, herunder:

For arbeidsgiver er særaldersgrenser: et gode mht: kostnadsfri utstøtning, gratis frynsegode, enkel personalbehandling ved avgang. Ulempene for arbeidsgiver er: kompetansetap, rekrutterings- og opplæringskostnader. For arbeidstaker er fordelene: Mer fritid – et frynsegode, mindre belastninger, anledning til alternativ inntekt og en verdig tidligavgang. Ulempene for arbeidstaker er: legitim aldersdiskriminering, tvungen avgang, utestengelse fra arbeidslivet og reduserte karrieremuligheter.

Behovet for særaldersgrenser kan angripes på to forskjellige måter: Gjennomgang av alle yrker basert på risiko og velvære for hele grupper. (Arbeidsmiljøloven går mer i retning av funksjonskrav). Den andre måten er å betrakte særaldersgrenser som et resultat av ikke bærekraftig bruk av arbeidsplass. Nå skal Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) se videre på disse spørsmål. YS deltar i prosessen. Etter BFOs skjønn har det ikke skjedd endringer for militært ansatte som skulle tilsi en endring, snarere tvert om (opprinnelig grunnlag forsterket).

FRA FORSVARETS HOVEDARBEIDSMILJØUTVALG (FHAMU) Medarbeiderundersøkelsen 2007

FHVO, Sjef FST og Sjef PØS har lovet å følge opp arbeidsmiljøet.

Det var knyttet stor spenning til den gjennomførte medarbeider undersøkelsen i Forsvaret. Undersøkelsen hadde et referansepunkt i en tilsvarende undersøkelse gjort i Sverige. Med utgangspunkt i denne har man kommet frem til hva som er bedre eller dårligere ifh til undersøkelsen i

Sverige. Undersøkelsen ble gjennomført før innholdet i FS 07 ble kjent. Følgende forhold refereres:

- Vi ligger litt under resultatene enn nevnte undersøkelse i Sverige
- Vi scorer høyere på tilhørighet til organisasjonen (Forsvaret)
- Undersøkelsen bekrefter behovet for å se på forhold belastning kontra fritid/familieliv, herunder bruk av OT og merbelastning. Tiltak for å motvirke dette ble angitt.
- Vedrørende mobbing og seksuell oppmerksomhet, viser undersøkelsen at ca 12 % har opplevd mobbing de siste 6 mnd, mens 2.1 % har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet. Foreslåtte tiltak er kompetanseheving av ledere på alle nivå, HMS-utdanningsdirektiv revideres og innarbeides som undervisningstema på alle nivå. I tillegg angis behovet for en informasjonskampanje som omfatter info & motivasjon.
- Undersøkelsen skal følges opp, og flere saker blir allerede behandlet i ekstraordinært FHAMU-møte 23. oktober

Neste FHAMU-møte

I tillegg til nye saker er følgende oppfølgingssaker fra tidligere møter fastsatt:

Arbeidsgiveransvaret utsettes. Nå blir dette en ren gjetning, men jeg tror det ville vært vanskelig for arbeidsgiver å behandle dette i FHAMU før sentrale drøftinger om samme vedrørende FS 07 er gjennomført. Etter BFOs skjønn har ikke FS 07 beskrevet konsekvenser ved endringer i arbeidsgivernivået beskrevet i studien. Kort sagt de inviterer politikerne til å fatte beslutninger som ikke er konsekvensutredet og da har jeg sagt mye.

0-toleranse, evaluering tas i møte nr 1 i 2008. Dette har sammenheng med at det er nedsatt en arbeidsgruppe som skal foreslå endringer til Forsvarssjefens rusmiddeldirektiv. Enn så lenge har partene ikke avklart hva som ligger i 0-toleranse og vi venter spent på hva som skal være evalueringsgrunnlaget.

HMS styrings & rapporteringssystem

Nå ble vedtaket at det skal utvikles et felles HMS-system i Forsvaret. Systemet gis nødvendig støtte fra LOS-programmet. Utgangspunktet for et felles internkontrollsystem HMS er "Løs oppdraget ta vare på dine menn". Det er her Forsvaret feiler og har feilet i mange år, i fremtid må forsvarlets ledere ta et helt annet utgangspunkt. Personellet er så vidt kjørt at man bør endre retningen til å være: Ta vare på dine menn og kvinner så du har personell til å løse oppdraget.

Tiden er kommet for effektiv handling og mindre papir som sier hva som skal utredes og hva som skal skje. Jeg vil hevde at Forsvarsbygg er kommet et betydelig stykke lengre enn Forsvaret og de er en "ny organisasjon". Det er snart jul, vis handlekraft og gjennomføringsevne.

HMS-direktiv for operative aktiviteter

Utgangspunktet for direktivet er HMS-arbeid som ikke dekkes av arbeidsmiljøloven (AML). I hovedsak gjelder dette all operativ tjeneste ifm Forsvarets aktivitet i andre land. Alle generalinspektørene sjef FOHK og FLO har deltatt i arbeidet med direktivet. Vi er glad for at arbeidet er kommet så langt som det er kommet. Det gjenstår en del og det er forhold som gjelder praktisk anvendelse (bare ord eller faktisk handling).

For meg er virkeligheten enkel og jeg stiller det som et spørsmål. Det finnes regler i UD 2-1 og AML vedrørende aktivitet i høye eller lave temperaturer. I Afghanistan ligger gradestokken i snitt ca 20 grader over det som er i Norge. De fleste kjenner begrensningene mht fysisk aktivitet i varmt vær. Det tar ca 1 mnd før man har akklimatisert seg kroppslig i et annet klima, dette har noe med blodet å gjøre. Hvilke operative konsekvenser vil dette gi for styrkene i Afghanistan?

Nå skal direktivet drøftes og vi kommer til å fokusere på sikkerhet, praktisk håndtering og hvilke tiltak skal iverksettes ovenfor de sjefe som er mer opptatt av oppdraget enn sine "menn og kvinner".

Evaluering av HR, ORG & Ø

Målsetningen med HR, ORG & Ø prosjektet var å bidra til en forsvarlig forvaltning, fjerne tjenestespeilet i RSF innen nevnte fagområder, samt gi rasjonaliserings- og innsparingsgevinster i perioden 2006-08.

Hele 71.1 % av de som arbeider innen fagområdene har svart og evalueringen viser at arbeidshverdagen er uforandret eller blitt litt bedre siden 2006. De færreste mener den er blitt dårligere, på tross av at arbeidsbelastningen er økt. Man er godt fornøyd med styring, kontroll, informasjon og faglig påfyll innen fagområdene.

Sjef HSTY GM Lilland og GIH GM Mood tar grep.

Arbeidsmiljøet i Hæren

GIH og sjef HSTY dokumenterte til dels uholdbar arbeidssituasjon i Hæren. Nå er FHAMU informert om tiltak som er/vil bli iverksatt. I hovedsak er det ubalanse mellom oppdrag og ressurser, for lav kompetanse, lojalitet og høyt fravær fra familien som fremheves som problemområder.

De tiltakene som er beskrevet er i hovedsak:

- Bruk av Hærens hurtige reaksjonsstyrker (HRS) for å løse oppdrag i Afghanistan

- Prosessmodulering og reduksjon av dobbeltarbeid
- Utgivelse av et utdannings- og treningsreglement for å bedre kompetansesituasjonen
- Styrking av staben i Brig N, BRA-sjefsstruktur justeres
- Kompetansekartlegging og økt HMS fokus gjennom rapportering
- Etablere HSTYs arbeidsmiljøpris
- Fortsatt langsiktig oppbygning av Hæren, her er forholdstallet 1:5 styrende
- Terminering av oppdrag i Sudan etter ett år
- Fordele belastningene på stabspersonell mellom de forskjellige staber
- Skjerme tilveksten av kvoter på GOU og VOU i 2008, samt prioritere Hæren ifm disponeringen av personell i 2008
- En tydelig prioritering mellom reaksjon og varighet som bidrar til behovet for planlegging og fysiske forberedelser reduseres
- Konkrete initiativ knyttet til styrkegenerering balansert for innsatsfaktorene
- Tydelig satsning på familiestøtte tiltak, herunder opprydding av hjemmelsgrunnlag
- Innsatsen konsentreres om brigadestrukturen, divisjonskommando nedprioriteres

Tiltakene kan synes vanskelig å omsette til tiltak som faktisk reduserer arbeidsbelastningen. Skal dette kunne gjennomføres kreves konkrete handlinger fra Forsvarsstabens. Hæren har bidratt i betydelig grad til å fokusere på de faktiske problemer som eksisterer, ikke bare i Hæren, men i hele Forsvaret. Nå må FSJen demonstrere styringsevne, noe merkbart må skje raskt.

FSJens Virksomhetsplan R&T nr 7

Rettelser og tillegg gir oppdrag og evt endringer ifh til tidligere behandlet virksomhetsplan. Oppdragene går til respektive kapitteleiere. De forhold som ble behandlet 30. august var:

- Etter pålegg fra FD skal man heve det generelle kunnskapsnivået innen økonomiforvaltningen med vekt på samhandling med leverandør og kontraktsinngåelse. I tillegg skal det iverksettes tiltak for å sikre kompetanseheving innen virksomhetsledelse og ansettelsesprosedyrer, herunder se på den enkelte stilling.
- FSJ ble av Fd i mai pålagt å iverksette tiltak for å sikre at budsjettet for 2007 bringes i balanse. Tiltakspakke nr 1 omhandlet tiltak for ca 270 mill kr. Tidlig på høsten varslet FSJen ytterligere tiltak. Kapitteleierne kan ikke påregne tildelingsendringer innenfor det enkelte kapittel. Denne gangen vil det nødvendigvis merkes i en eller annen form.
- Som erstatning for innleide konsulenter i LOS-programmet innenfor drift og videre utvikling. Ved å etablere 30 nye årsverk i LOS sparer Forsvaret ca 51 mill kr i rene driftsutgifter pr år. Pt er forholdet ansatt/konsulent i LOS 44% ansatte og 56 % konsulenter. En konsulent er beregnet til å koste kr 2.4 mill kr pr år, en ansatt er betydelig billigere.
- FST får øket sin ÅV-ramme med 2 årsverk for å styrke det strategiske rekrutteringselementet i FST/PØS
- Innen 31. desember skal Forsvaret, som hovedregel, overta salgsvirksomheten i Forsvarets befalsmesser. Direktiv er utarbeidet og BFO forutsetter at dette ikke medfører nedleggelse, dyrere varer eller redusert service.

Evaluering av prosjekt Neptun

Evaluering av Sjøforsvarets organisasjon gjennomføres i uke 43. Evalueringen skal konsentrere seg om kvalitative vurderinger knyttet til effektiv drift og styring av organisasjonen, herunder grensesnitt som kan forbedres ytterligere. Med dette menes en evaluering med fokus på prosesser, avdekke svakheter, ubalanse mellom oppgaver og ressurser, herunder foreslå behov for årsverksendringer og samarbeidsformer. Evalueringen omfatter følgende områder:

- Fellesintegrert driftsavdeling (FID)
- Teknisk inspektorat (TI)
- Grensesnitt mellom NorTG og KNM Tordenskjold
- Grensesnitt mellom Kysteskadren/Kystvakt treningssentra og KNM Tordenskjold
- Dagens organisering av våpen- og skipstekniske fagmiljøer, eksempelvis artilleri, maskin- og elektromiljøene.

Det kan bli foreslått flere evalueringsområder. Arbeidet ledes av sjef Sjøforsvarets skoler. Direktiv for evaluering drøftes i månedlig møte 11. oktober. Her vil også lokal uenighet mht Haakonssverns organisasjon (HOS) bli tatt opp til behandling.

Drøftinger – Forsvarets boligdirektiv

Marit Evenstad/FPT leidet drøftingene.

Boligdirektivet ble drøftet i slutten av juni. Mange tema ble drøftet, BFO er av den oppfatning at direktivet nå fremstår som mer tidsriktig og gir rom for en mer fornuftig forvaltning i større grad enn tidligere. Her nevnes følgende:

- Direktivet har utvidet kravet til samboerskap fra 6 til 9 måneder. Vi mente denne utvidelsen ville falle uheldig ut, da tjenesten medfører at terskelen for å inngå samboerskap er høyere i Forsvaret enn i sivil sektor. Arbeidsgiver begrunnet endringen med bakgrunn i harmonisering (FR del II og Rammeavtale vedrørende flytting for sivil personell) – nå trenger personellet kun å forholde seg til en definisjon av samme begrep (ikke spør om BFO synes den argumentasjonen er god)
- Vi krevde at botiden (søknadstiden) skulle utvides fra 3 til 5 år slik at maksimal botid blir 10 år. Hovedbegrunnelsen var større kontinuitet spesielt med tanke på avdelingsbefal. Arbeidsgiver hadde allerede utvidet søknadstiden fra 2 til 3 år og hevdet at Stortingsmelding 25 sier at boligvirksomheten skal understøtte mobilitet.
- Partene, med unntak av en organisasjon mente at avdelingsbefals tilgang til målgruppen, jfr tildelingsreglene må vurderes i det pågående revisjonsarbeidet med FPH.

Endring av "barnepassreiser"

Familiepolitikken er et stort satsningsområde for Forsvarssjefen og en av tiltakene som iverksettes fra 1. januar 2008 er økte rettigheter for ansatte med omsorg for barn. Følgende endringer blir gjort:

- Inntil 4 tur/retur reiser innenlands i løpet av kalenderåret ifm barnepass. Reisen kan brukes som barnepassreiser når man har behov for barnepass ved: tjeneste, øving, kurs, konferanse osv. Tjenestemenn i utlandet omfattes også av avtalen, men barnepassreisen skal foretas innenlands.
- Gjelder for barn under 15 år når de forsørges av den forsvarsansatte. Gjelder også når den forsvarsansatte har foreldreansvaret eller samværsrett 50 % eller mer. Reisene er overførbare mellom foreldrene ved delt omsorg når begge er ansatt i Forsvaret
- Reisene kan benyttes ved at barn reiser til familie og venner eller

Fruktene fra arbeidet i Sentralt familieforum kan høstes, fastslår leder oblt Grethe Moe Evensen.

omvendt. Dersom de som skal ta seg av barna kommer til forsvarsfamilien, vil dette gjelde for en person t/r. Dersom barna reiser, vil reisen telle som en t/r reise uavhengig av antall barn som reiser

- De reisende skal bruke Forsvarets lufttransportsystem eller den billigste reisemåten for staten. Ved bruk av egen bil, vil utgiftene dekkes som for billigste reisemåte med offentlig kommunikasjon. Utgifter til kost/overnatting dekkes ikke. Reisene gjøres opp ved egen avdeling.

Ordringen er skattepliktig. Totalt sett er kostnadene beregnet til å bli 6.4 mill kr, mot dagens ca 1 mill kroner.

FSJens Virksomhetsplan R&T nr 8

Tillyst møte i september ble flyttet til etter den sentrale behandlingen av FS 07. Følgende saker vil bli behandlet:

- Bestemmelser for vakthold og sikring i Forsvaret
 - Innsparingspakke III for å få budsjettet for 2007 i balanse
 - Det foreligger ikke behov for årsverksendring pr dato og det er heller ingen planlagte tildelingsendringer. Disse forhold kan endre seg frem til drøftingstidspunktet.
 - FD har godkjent avhending av overskuddet av NASAMS I og II til Kongsberg Defence & Aerospace under visse forutsetninger
- Det er sannsynlig at agendaen vil bli tilført nye punkter før drøftingene starter.

Endringer i Fellestabsens organisasjon

Forhandlingsmøte, tillyst 17 sept ble utsatt pga pågående arbeid med FS 07. Endringene synes ikke å være omfattende og medfører en årsverksøkning på 7-8 årsverk. Vi vil nok få flere slike endringer i Forsvarets totale organisasjon, men BFO mener at større endringer ikke bør iverksettes før resultatet etter behandlingen av FS 07 er kjent og nødvendige politiske vedtak er fattet.

Forsvarets sentrale familieforum

Neste møte i Sentralt familieforum er fastsatt til 7. november, av saker som skal behandles nevnes:

- Masteroppgave om dobbel/doble karriere og familier i Sjøforsvaret
- Synliggjøring av sjøforsvarets seilingsmønster og familievennlighet
- Ny personellstrategi i Forsvaret/medarbeiderundersøkelsen med vekt på jobb/familie
- Saker fra kapitleierne og FPT

Er det saker medlemmene ønsker at BFO skal ta opp fremmes disse til undertegnede.

Behandlingen av FS 07

I skrivende stund er de fleste lokale drøftinger gjennomført. Våre forberedelser er i full gang og når dette leses er den sentrale behandlingen avsluttet. Skuffelsen så langt er at NRK hevder å ha fått tilgang på hele dokumentet og refererer daglig om forhold som angis å være hentet fra FS 07. Jeg antar Forsvaret vil vurdere de juridiske aspektene ifh til begrepet unntatt offentligheten. Nå er pressen de største lovbrøytene, sammen med en del generaler som uttaler seg til pressen. Det antas med stor sannsynlighet at alle må forholde seg til norsk lov.

På hver side i FS 07, står det unntatt offentligheten. Man kan jo stille seg spørsmålet om begrepet «unntatt offentligheten» er opphevet når man uhjemlet får tilgang på slikt stoff. Tilbake sitter en masse tillitsvalgte som følger at alle uttaler seg, men vi som tillitsvalgte får ikke lov.

Måten NRK, TV 2 mfl, herunder riksmedia med Aftenposten, VG, Dagbladet mv. har dekket saken, har forstyrret behandlingen av FS 07. Hvilke konsekvenser dette bør gi, er det ikke opp til oss å vurdere.

Omstilling og personellmessige konsekvenser

Alle de siste store omstillingene har hatt som mål å få tilpasset Forsvaret ift forventet økonomisk utvikling. Ved alle omstillinger har vi hatt fokus på det personellet som blir berørt i nåtid, uten å miste fokus på langsiktige mål og konsekvenser.

Personellmessige konsekvenser

De personellmessige konsekvensene av omstillingen vil tvinge personellet til å tenke gjennom:

- Hva gjør jeg ved endring eller bortfall av arbeidsoppgaver og eller flytting av tjenestested. Resultatet er ofte en pendlersituasjon, flytting eller en oppsigelse. I denne sammenheng vurderes forhold som: Boforhold, stedstilknytning, økonomi – herunder ektefelle/samboers jobbsituasjon, barnehageplass, utdanningsmuligheter, helsetilbud, kultur og fritidstilbud, familie og vennekrets mv.
- Skal vi selge huset og kjøpe nytt dit vi skal? Ved større nedleggelser kan man risikere at mange hus legges ut for salg samtidig at man må selge med tap. Er det ledig bolig/kvarter midlertidig, kan jeg få en viss form for forutsigbarhet osv. Er dette tapet ved salg av bolig uakseptabelt, må man velge mellom en pendlertilværelse eller å slutte/pensjon mv.

Ny struktur og konsekvenser

- For liten struktur kan medføre at belastningene til for eksempel Intops blir uakseptabel stor for den enkelte og dennes familie. BFO har i lang tid vært klar på at strukturen må være stor nok til en forsvarlig belastning av personellet. I dag er den ikke det.
- Store nedleggelser kan føre til kompetansetap, som kan og vil få innvirkning på gjenværende personell i form av mer ansvar, flere arbeidsoppgaver og et mer belastende arbeidsmiljø.
- Nedleggelser og samling på få steder kan innvirke på rekrutteringen. Dette kan igjen medføre at vi får problemer med å besette ledige stillinger (vakanser), som igjen medfører ekstrabelastning på de som er igjen.
- Ved store endringer i Forsvarets struktur vil det svært ofte påføre lokalsamfunnet betydelige konsekvenser. Vi legger dette faktum betydning i det vi vet at dette er et viktig aspekt ift en senere politisk behandling av evt forslag.
- Tidligere har FSJ bidratt med store avgangsstimulerende pakker, men da var fokus på at 5000 årsverk skulle bort. Nå vil BFO fokusere på positive omstillings- og velferdspakker, herunder økonomisk støtteordninger ifm nykjøp av bolig, bedre låneordninger, utdanningsstipend, hjemreiser, hjemmekontor osv blir stilt til rådighet. Dette kan bidra til at flest mulig vil være med videre

BFO's fokus i et personellmessig perspektiv

Med hensyn til de ansatte, - sett opp mot personellmessige konsekvenser, et forsvarlig arbeidsmiljø og en akseptabel belastning, vil vårt hovedfokus i omstillinger, nå og i overskuelig fremtid være personellet. Som tjenestemannsorganisasjon kan vi ikke være enige i strukturer som bidrar til betydelige negative konsekvenser for Forsvarets ansatte, verken i et kort eller langt perspektiv.

 ragnar.dahl@bfo.no

 ragnar.dahl@bfo.no

KAFO

Forsvarsstrukturen – et lokalpolitisk eller et økonomisk spørsmål?

Forsvarsstudien ble fremlagt den 12 september for sjefer og tillitsvalgte i Forsvaret. Denne studien er foreløpig unntatt offentligheten, og vil først bli fremlagt i begynnelsen av november. I den senere tid har vi i media kunnet se potensielle konsekvenser en omstilling kan ha for lokalsamfunnene rundt omkring i landet. Omstilling er i sin natur smertefull, men i Forsvarets nåværende situasjon tilsynelatende helt nødvendig.

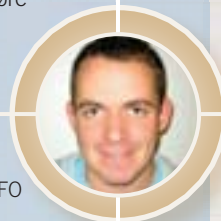
En kan være enig eller uenig i denne militærfaglige anbefalingen, men studien er basert på de ressurser Forsvaret er gitt til rådighet gjennom dagens forsvarsbudsjett sett opp mot pålagte oppgaver og nødvendig struktur i fremtiden. Som Forsvarssjefen presiserte i november 2006 i Oslo militære samfund, at man har valget mellom å øke bevilgningene eller å redusere antall baser og kapasiteter, for å unngå en kontrollert nedleggelse av Forsvaret. Forsvarsstudien vil presentere en helhetlig løsning på dagens ressursutfordring; dersom man ønsker å tilføre ytterligere baser eller kapasiteter, må enten noe annet vike eller det må tilføres mer penger.

Forsvarsstudien 07 inviterer de forskjellige partene til drøftinger omkring konsekvensene. Dette er et positivt signal, men fordrer inngående kjennskap til alle de hensyn som påvirker Forsvarets organisasjon. Faren med innspillene til drøftingen, er at det er lett å kjempe for lokale interesser fremfor å se Forsvaret som helhet. Dette blir som å behandle symptomet. Den virkelige innsatsen bør rettes mot sykdommen, som er det manglende samsvaret mellom

ambisjoner og tilførte midler, det vil si hvor mye penger våre politikere faktisk er villig til å bruke på vår sikkerhet og trygghet. Dersom man skal ta lokalpolitiske hensyn, må man derfor heller kjempe for et økt forsvarsbudsjett snarere enn å så tvil omkring de militærfaglige anbefalingene. Dersom dette ikke blir gjort, må en påberegne unødvendig store omstillinger også i fremtiden, ved at en holder kunstig liv i et forsvar som ikke står i forhold til gjeldende økonomiske rammebetingelser.

Anmodningen må bli at når Forsvarsstudien 07 offentliggjøres må den møtes med et helhetlig perspektiv. Det vil si at eventuelle lokalpolitiske engasjement for å bevare basestruktur må rettes mot utfordringen rundt tilførte midler fra våre sentrale politikere snarere enn lokale hensyn. På den måten vil nødvendig omlokaliseringer unngås, samtidig som det blir mulig å gjennomføre fremtidige investeringer. Hvis ikke dette blir gjort, så vil en også i fremtiden se et forsvar som sliter med å løse sine pålagte oppgaver innenfor gjeldende budsjettammer, og derigjennom forvitres.

Tomas Bakke
Leder KAFO

BESO-lederen leverte ikke sin lederartikkel denne gang.

RED

Espen Molnes
Leder BESO

BESO

Benytt medlemsfordelen din!

Årlig rabatt

Som medlem i BFO får du en årlig rabatt på mobilabonnementet ditt. Beløpet varierer med abonnementsstype.

÷540,-

ActiveTalk

Månedspris	129,-
Minuttpris	0,89
SMS	0,69
MMS	1,99

Gjelder samtaler i Norge. Startpris kr 0,59

NetCom ActiveTalk
kr 540,- i årlig rabatt
- for deg som ringer mye.

÷270,-

YoungTalk

Månedspris	0,-*
Minuttpris	1,49
SMS	0,69
MMS	1,99

• Inkluderer 30 SMS per måned
• Inkluderer 10 MMS per måned
• Betal 200 kr per mnd og ring for hele beløpet

Gjelder samtaler i Norge. Startpris kr 0,69

NetCom YoungTalk
kr 270,- i årlig rabatt
- for deg som ønsker kontroll.

÷200,-

SmartTalk

Månedspris	0,-
Minuttpris	0,54
SMS	0,59
MMS	1,99

• Abonnementet forutsetter eFaktura

Gjelder samtaler i Norge. Startpris kr 0,69

NetCom SmartTalk
kr 200,- i årlig rabatt
- alltid vår billigste minuttpris.

Hvis du velger å binde deg for 12 måneder så kan du i tillegg velge mellom en rabattert telefon eller ringetid. Med ringetid får du opptil kr 1200,- i avslag på telefonregningen i tillegg til den årlige rabatten. BFO-medlemmer har alltid fri etablering. For flere gode tilbud og bestilling, gå inn på bfo.netcom.no eller ring 984 49 900. Gjelder også deg som allerede er NetCom kunde.

NetCom Trådløs Familie

Nå koster det **INGENTING** verken å ringe, sende SMS eller MMS til hverandre.

Ring familiemedlemmene i hele Norge uten at det koster noe. En NetCom Trådløs Familie kan ha inntil 6 medlemmer. Alle NetCom Trådløs Familie medlemmene kan benytte seg av BFOs avtale med NetCom.

Slå ring om Heimevernet!

Ifølge NRK vil forsvarssjefen foreslå ytterligere kutt i Heimevernets mannskapsstyrke fra 50 000 til 30 000. Et kutt på 20 000 mann nå kommer i tillegg til nettopp gjennomførte kutt på 33 000 mann. Dette betyr i realiteten en reduksjon på 60 % av HVs mannskapsstyrke, og det verste av alt er at de siste kuttene kommer før den siste kvalitetsreformen i HV er skikkelig gjennomført. Dette vil etter mitt skjønn klart svekke landets forsvarsevne.

En slik ytterligere reduksjon av HVs mannskapsstyrke vil føre til at en kun vil få slagkraftige HV-avdelinger i de større byene, og at distrikts-Norge i realiteten ble demilitarisert.

At en utover landet fortsatt vil ha HV-distrikt og mindre avdelinger, betyr i denne sammenhengen lite militært sett.

Kongeriket Norge ligger hvor det ligger, og geografi og topografi har ikke forandret seg siden siste reform.

Alt i alt betyr dette en ytterligere sentralisering av Heimevernet og vil selvsagt føre til at lokalkunnskapen svekkes. Heimevernet har hele tiden vært en desentralisert forsvarsorganisasjon som det vil ta lang tid å bygge opp igjen lokalt, hvis det er ønskelig eller nødvendig. Store deler av befalskorpset vil en også miste som følge av denne nedbemanningen.

At det er noe som heter forsvarsvilje, og at det er behov for at forsvaret har en folkelig forankring og tilknytning, synes det ikke som om noen har tenkt på. Det er nå viktig med ro rundt Heimevernets organisasjon og styrkeoppsetting. Også derfor må forslaget avvises!

Nils Tore Gjerde
tidligere befal ved HV-11404/styremedlem
Romsdal forsvarsforening

Styrk forsvarsbudsjettet!

"Flate" forsvarsbudsjetter svekker i realiteten forsvaret år for år. Det holder ikke lenger med kompensasjon for normal prisstigning. Prisene på militært materiell stiger langt høyere. Tiden er nå inne for en reell økning av forsvarsbudsjettet hvert år. Og grunnene til det er mange:

- Økt russisk flyaktivitet langs norskekysten,
- Økt fokus på nordområdene og dets verdifulle ressurser,
- Vårt forsvarssamarbeid med Island,
- Norges deltakelse i internasjonale militære aksjoner i NATO- og FN-regi, bare for å nevne noen.

President Putin har selv annonsert at den siste tids russiske militære

flyaktivitet i våre nærområder er noe som er kommet for å bli. Det er ingen tvil om Russlands satsing på forsvaret og at landet ønsker å vise muskler internasjonalt. At dette delvis er av innenrikspolitiske årsaker foran presidentvalget neste år, er en annen sak. Men raketten som landet i Georgia, er en påminnelse om at landet også skyter med skarpt, mot små og svake naboland. At Russland verken får internasjonal goodwill eller nye venner i Georgia, er noe som norske diplomater i Moskva bør fortelle det russiske utenriksdepartementet i klartekst. Det dårlige forholdet mellom Russland og mange av dets naboland gir grunn til bekymring og kaller på vår solidaritet.

Forsvarssamarbeidet med Island er

nytt – og viktig – for Norge. Nylig deltok norske flystyrker og spesialsoldater i en anti-terrorøvelse sammen med islandsk politi og styrker fra Danmark og Latvia. Denne aktiviteten bidrar til stabilitet og forutsigbarhet i nordområdene.

Det norske forsvaret står overfor store utfordringer i årene som kommer. Vi trenger en ny flypark, marinefartøyer samt en større hær. "Flate" budsjetter vil i praksis avvike det norske forsvaret over en periode på 20-30 år. En slik utvikling vil skape et militært tomrom og en uforutsigbar utvikling i et strategisk viktig område!

Nils Tore Gjerde,
styremedlem Romsdal forsvarsforening

VEIEN MOT MINKLENE,

høsttokt med BSS

Steinar på tur opp i riggen på KNM Christian Radich. Snart settes kursen mot sydligere breddegrader, og Haakonssverns lune havn forlates for å prøve seg på riggen i høststormene i Nordsjøen og Biscayabukta.

Befalselev Kartvedt holder brief om Bergen, første utehavn på høstens tokt. Informasjon er viktig som et ledd i kulturforståelsen og sikrer også at faren for utilsiktede hendelser skjer.

Av Rolf J. Ledal, OK/OTV Vestlandet

I forrige nummer av Offisersbladet ble leserne introdusert for Steinar Hesjevik Hanssen, tidligere kystjeger og nå befalselev ved Befalsskolen for Sjøforsvaret. Etter aspirantskole og uttak på Kjevik / Evje, har de fleste på hans kull gjennomgått rekruttskole på KNM Harald Haarfagre. For Steinar og de andre med tidligere tjeneste bak seg har hverdagen heldigvis gått med til andre gjøremål enn sengestrekk og grunnleggende militære disipliner.

Siden den grunnleggende befalskursdelen av deres utdanning foregår gjennom ca 2000 timer med utdanning og forming om bord på KNM Christian Radich, har BSS prioritert å la befalelevene være mest mulig hjemme hos sine kjære, når anledningen byr seg. Samtlige fikk en ukes permisjon før toktet begynte, og for Steinars vedkommende ble det ennå flere dager å pleie forholdet til samboeren med. Mandag 10. september var det uansett oppmøte i Horten for å gå om bord i seilskuta som skal være deres univers i de neste tre månedene. Om bord skal tiden tilbringes med undervisning i grunnleggende fag som sanitet og undervisningslære, samtidig som holdninger, etikk, lederskap og ikke minst

sjømannskap vies stor oppmerksomhet. Etter to uker om bord har befalelevene i følge KL Bjørn Fosbæk og OK Ulf Gylseth vist svært gode takter, og deres evne til å ta i et tak og drive selvorganisering er over all forventning.

Mens samboeren sitter alene hjemme, har Steinar og de andre befalelevene nå pakket det lille de har plass til å ta med seg om bord på toktet, med pass og helsetrygdekort øverst i pakksekken. Som de eneste befalelevene i Forsvaret, er deres grunnleggende utdanning hovedsakelig lagt til farvann langt borte fra den hjemlige kystlinje. For mange er dette første utenlandstokt som går lenger enn til våre skandinaviske naboland, og mange har allerede stiftet bekjentskap med den største av utfordringene om bord – sjøsyken. Selv om maten er god om bord og skaffetøyet brukes flittig, har toktets første seilingsetappe vært velsigned med utfordrende vær. Det rapporteres om befalelever som har gjort sitt beste for å sikre fine, velfødde krabber langs kysten på skutas seilas til Haakonssvern, samtidig som tilgjengelig tid til undervisning har blitt noe utfordret av behovet for blikking.

BFOs skattekasse med diverse velferdsmateriell og store mengder snop blir nok mer populært etter hvert som toktet

nærmer seg slutten, for øyeblikket anses det nok som litt for lettspydd til å stå høyt i kurs under seilas i grunne farvann med vindstyrke opp mot storm. Da er det nok best med en dose salt stormsuppe og litt flatbrød til å roe magen med. Etter hvert som tiden går, blir man utrolig nok vant til bevegelene, og kroppen trenger omstilling til å bevege seg på landjorda igjen.

I løpet av toktet skal KNM Christian Radich blant annet anløpe Barcelona, og mange av befalelevene på de "hjemlige" skolene misunner nok sjøforsvarets utsendte som får en smakebit på Middelhavslandenes goder etter at skipsarbeid med messingpuss og annet er unnagjort. For Steinar blir det kanskje et spesielt minnerikt opphold i Barcelona. Kanskje får han samboeren nedover til avslappende dager med kultur og bading på formiddagen og tapas på kvelden. Hvis ledelsen ved BSS er like fornøyd med Steinar og resten av kullet som de så langt er, vanker det sikkert landlov på hele skuta!

Offisersbladet ønsker Steinar og resten av mannskapet lykke til med resten av toktet og håper Klabautermannen slipper å vise seg under dette årets tokt, også. "Fair winds and happy trails", som det heter på sjømannsspråk!

FRAM VÅPENSYSTEM I

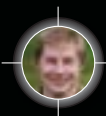
Det norskutviklede luftvernssystemet NASAMS II (Norwegian Advanced Surface-to-air Missile System) er i operativ drift som framtidens bakkebaserte luftvernssystem i Norges forsvar.

- Systemet er "state of the art" til å oppdage og skyte ned lavtflygende mål, forteller oberst John Hukkelås, bakkeoperativ sjef i Luftforsvaret.

Brigader Morten Klever, luftoperativ inspektør og brigader Asle Kjelsberg, sjef FLO/Investering, er fornøyd med at det nye våpensystemet nå er i operativ tjeneste, etter måneder med testing.

TIDAS BRUK

Av Stian Roen, sroen@mil.no

Den siste testen ble gjort unna i sommer i USA-ørkenen. I mer enn en måned ble systemet kjørt gjennom forskjellige tester, og til slutt avsluttet med 11 skarpe skudd i den hete ørkenen.

- Dette var den ultimate testen før systemet offisielt er i operativ bruk ute på luftforsvarets stasjoner, forteller brigader Morten Klever, luftoperativ inspektør.

Fra før er systemet testet ut i ekstrem kulde på Andøya raketttskytefelt. Nå har systemet bevist at det også tåler ekstrem varme, og er klar for den store verden.

Økt slagkraft

NASAMS II er etterfølgeren av NASAMS I, som kom i 1994.

Rundt 150 militære, soldater og befal, står nå på NRF-9 beredskap for Nato i et halvt år framover fra 1. juli, klare til å rykke ut på fem dagers varsel, hvis alliansen ber om det.

Det nye våpensystemet har økt slagkraften sin betydelig. Systemets beslutningskomponent kan nå kontrollere to radarer (mot en før), en elektro-optisk sensor og opptil ni utskyttingsramper.

Maksimalt kan fire utskyttingsenheter kobles opp mot åtte radarer, tolv utskyttingsramper for rakettene og fire bildesensorer som kan følge målet i et nettverk som kan snakke sammen.

- Det som gjør vårt system så interessant er blant annet at alle utskyttingsenheter kan se det samme bildet. Det betyr at hvis en av våre enheter blir tatt ut, har vi fortsatt den samme slagkraften, forteller oberst Hukkelås, bakkoperativ sjef.

I tillegg har systemet fått enda kortere reaksjonstid og høyere skuddtakt.

Systemet er modulært, modult og mobilt. Det betyr blant annet flere små enheter som kan flyttes rundt for å tilpasse seg oppdragsgivers ønsker. Det er enkelt å forflytte og etablere.

Trygghet

Våpensystemet er et såkalt defensivt system til å forsvare seg med. - Dette er forsikringen vår, forteller oberst Hukkelås.

Som fortsetter: Det gir oss en trygghet ved at det kan forsvare viktige strategiske punkter i lang tid, med svært få ressurser, sier han.

NASAMS II er et norskprodusert system, som vekker større og større interesse ut over landegrensene. Spania og Nederland er blant landene som kjøpte NASAMS I, og flere nasjoner "lukter" nå på det nye og oppgraderte luftvern våpenet.

- Systemet er "state of the art" til å opp-

dage og skyte ned lavtflygende mål, og det gagnar både norsk industri og Forsvaret hvis flere allierte ønsker systemet. På den måten blir det flere å dele kostnadene med, forteller oberst Hukkelås.

Som legger til at Forsvarssjefen har besluttet at Forsvarets bakkebaserte luftvernssystem skal styrkeproduseres av luftforsvaret tilknyttes generalinspektøren for Luftforsvaret, generalmajor Stein E. Nodeland.

Selv om systemet akkurat er nytt, stopper ikke utviklingen. Allerede nå pågår det et arbeid med å se på deler av systemet som kan skiftes ut i framtida.

Helt ny radar

- Det kan tenkes at missilene som brukes nå skal byttes i framtida, så vi ser på om de nye og "smarte" IRIS-T missilene kan brukes i systemet vårt. Det er et mål at samme missiler kan brukes både på bakken og i lufta, slik som med våre AMRAAM-missiler (Advanced Medium Range Air-to-Air Missile) nå, sier Oberst Hukkelås.

Obersten vil spesielt fremheve den nye radaren som Forsvarets logistikkorganisasjon har laget, og ikke minst den høyteknologiske kompetansen som FLO-personellet sitter på.

- Og da snakker jeg for hele Luftforsvaret, som vet hvilken imponerende og fantastisk jobb som er gjort med vårt nye system, sier Hukkelås.

Fornøyd FLO-sjef

Forsvarets logistikkorganisasjon som har testet og evaluert det nye systemet i flere måneder er fornøyd med at det nå endelig er overlevert Luftforsvaret.

- Det at FLO leverer varene til oppdrags-giver er alltid det viktigste for oss, og så langt ser det bra ut, smiler Brigader Asle Kjelsberg, sjef for Forsvarets logistikkavdeling/ Investering. Han er veldig stolt av medarbeiderne i sin organisasjon som har vært med i prosjektet for å levere det nye luftvernssystemet.

- Det har vært store softwaremessige utfordringer, men som vi har funnet løsninger på, sier FLO-sjefen.

Hele systemet har fått en avansert og høyteknologisk software oppdatering, og kan nå blant annet kobles opp mot alle andre militære systemer i Norges forsvar, blant annet ved hjelp av link16.

Forsvarets nye luftvernssystem har fått betydelig økt slagkraft. Her fra den siste testen i USA-ørkenen i sommer.

TIDLIGERE SPESIAL TØFF TUR OVER GR

JEGERE PÅ ØNLAND

Av: Henrik Hafredal

Magnus og Christian avtjente sin førstegangstjeneste som fallskjermjegere ved Hærens Jegerkommando. Før dette året var de begge nokså uerfarne innen friluftsliv, men hadde begge lyst til å lære mer om hvordan man klarer seg utendørs over lengre perioder. Utdannelsen de gikk gjennom fulgte en stupbratt læringskurve, og de fikk tidlig erfare hva som kreves for å være i felt og samtidig opprettholde stridsevnen. Ettersom året gikk ble det for oss helt naturlig å bo utendørs, og de lærte seg til å bo utendørs uten at det var noen ekstra belastning på kroppen.

Etter førstegangstjenesten fortsatte de å være mye ute, og dro på både korte og lange turer i den norske fjellheimen. Overgangen fra å være ute på den militære måten, til å være ute som sivil er ganske stor. Å slippe å drasse på sambandsutstyr og våpen, og i tillegg ikke ha et spesifikt oppdrag å løse gjør det mulig å nyte turen på en annen måte. Og med den bakgrunnen de hadde, var det lett å ha det komfortabelt utendørs nesten uansett hvilke naturkrefter som jobbet mot de.

Allerede i førstegangstjenesten snakket Christian og Magnus sammen om muligheten for å dra på en lang tur, for eksempel å gå over Grønland. Men da de året etter startet å studere på hvert sitt sted ble det til at planene ikke ble arbeidet videre med. I løpet av årvisse turer i Norge, skjønte de dog at de ønsket seg større utfordringer.

De konkrete planene om å gå over Grønland sommeren 2007 ble lagt vinteren 2006. Per Erlend og Christian var da på en kort helgetur til Snøhetta, og selv om vi da hadde en fantastisk tur, så ønsket vi å gjøre noe mer. De ønsket seg en tur der de fikk utfordringer både i planleggingsfasen og underveis. Når de snakket om hvilke muligheter som fantes, kom de fort frem til at turen først og fremst ville være begrenset av økonomi og tid. De er alle tre studenter og har følgelig en begrenset økonomi, i tillegg til at studiets oppbygning dominerer når de har mulighet til å gjennomføre slike ting. De kom derfor fort frem til at Grønland var den beste muligheten. Dette er et sted som har vært gått av mange før de, så det fantes muligheter for å få hint og vink dersom vi stod fast i planleggingen. I tillegg var det passende avstander med tanke på tidsbudsjettet. Og ingen hadde noen erfaring med brevandring fra tidligere, så de ville også bli nødt til å tilegne seg nye kunnskaper.

Magnus ble implementert i planene da han og Christian var på tur i påsken samme år. Turen gikk da fra Strømstad til Halden, da de fulgte en gammel smuglerrute over grensa etter å ha fylt opp sekkene så de var like tunge som vi var vant til fra førstegangstjenesten. Magnus tente på idéen straks han hørte den, og brått var vi teamet "Three Men walking".

Magnus og Per Erlend kjente hverandre i

Henrik med GPSen som BFO sponset deltagerne med, og vimpelen som bevis at BFO også har vært på Grønlandsisen.

Ikke ufarlig å gå over Grønlandsisen. Her prøvde en sprekk å sluke både mann og pulk.

Mange av sprekkene var godt synlige og mange titalls meter dype.

utgangspunktet ikke, men etter noen team-buildingseanser med skyting, ATV-kjøring og noen lengre skiturer ble de i løpet av det påfølgende året et velfungerende lag. De gjorde seg kjent med hverandres styrker og svakheter og ansvarsområdene ble fordelt deretter. Christian hadde bakgrunn som sanitetsmann fra FSK / HJK, Per Erlend er tidligere aktiv skiløper, og Magnus har bakgrunn som sambandsmann ved FSK / HJK og studerer nå telematikk på FIH. Dermed hadde de dekket både sanitet, skiutrustning og samband.

Slik gikk det

Vi gikk tidlig i dialog med Forsvaret for å få i stand en sponsoravtale. Sentralt fikk vi lite respons, men FSK / HJK, FK KKIS og BFO var veldig positive. Etterhvert hadde vi fått skaffet både mat, satelittkommunikasjonsutstyr, noe bekledning og GPSer fra BFO.

Mandag 18. juni satte vi oss på flyet med kurs for Kangerlussuaq, en liten by på Grønlands vestkyst. De siste dagene hadde vært ekstremt hektiske, og det var fantastisk å synke ned i flysetet og endelig være på vei. Det som ikke var ordnet nå, fikk vi ikke gjort så mye med. 3 dager tidligere hadde solcellepanelene, som vi var avhengige av for å lade den medbrakte elektronikken, ennå ikke kommet, GPS'ene som BFO sponset oss med hadde posten sent til FK KKIS i Bergen i stedet for Jørstadmoen, og vi hadde ennå ikke fått bekreftet at utstyret vi hadde sent i forkant hadde kommet frem. Likevel gikk alt seg til i løpet av helga, og vi følte oss klare da vi stod på Gardemoen. Alt gikk greit, helt til vaktene fant ut at Christian hadde med seg underbeslaget til hagla i håndbagasjen. Det likte de dårlig.

Ut fra kartene vi hadde anskaffet så Kangerlussuaq ut som en by. Den viste seg å være bitte-bitte liten. Byen lever av flyplassdrift (en av de få flyplassene som kan ta ned store fly), og et lite samfunn har vokst opp rundt dette. Hele byen ble kjøpt fra amerikanerne for 1.00 \$ da de la ned basen sin her. Vi bodde her i to dager og brukte tiden til å pakke pulker, preppe ski og generelt gjøre oss klare for ferden over isen.

Den 20. juni ble vi kjørt med bil inn til "Høyde 660", normalt målområde for de fleste sportsekspedisjonene over innlandsisen. Vi fikk nå se innlandsisen med egne øyne. Brefallet så utrolig vilt ut, og var helt fritt for snø. Pulkene våre, som nå veide ca. 90 kg per person, ble lesset av bilen og båret det siste stykket inn til isen.

Vi hadde funnet vår kalde sommerdrøm, og den 700 km lange ruta lå foran oss. Ett år med planlegging lå bak oss, nå gjenstod det bare å gjennomføre. Vi hadde med mat til 30 dager, og håpet å ha fast grunn under føttene innen dette var spist opp. Etter å ha koka kål i

Kangerlussuaq i et par dager var vi så utrolig ivrige etter å komme i gang at vi nærmest løp opp brefallet. Det var lite snø, så skiene hadde vi festet til pulkene.

Etter ca. 20 minutter på isen knakk Christian tuppen på begge skiene sine. Skia var lengre enn pulken, og i det ville isterrenget vi beveget oss gjennom fikk pulkene skikkelig juling. De var like ofte nedi sprekker og fulle av vann som de var på fast grunn. Da pulken akte ned en iskant tok skia bakken før pulken med brudd som resultat. Den ene skia hadde heldigvis bare fått en mindre brist, og kunne brukes sammen med reserveskia vi hadde med. Den andre hang derimot bare sammen i stålkantene. Bra start. Det var jo bare 699 km igjen. Etter dette festet vi skia på sekken og gikk rolig videre, men en ny respekt for hvor sårbare vi var i dette ugjestmilde landskapet.

Det tok ikke lang tid før landskapet endret seg dramatisk, og det ble vanskelig å ta seg frem. Terrenget ble ekstremt kupert, og smeltevannselvene meldte sin ankomst. I tillegg til at vi nå befant oss i det mest krevende terrenget noen av oss hadde opplevd, hadde vi for sikkerhets skyld med oss mer oppakning enn noen gang tidligere. Det var umulig å se hvordan landskapet ville være bak neste isrygg og om det gikk an å klatre over sprekkene. Som en bonus ble nettverket av smeltevannselver stadig mer intrikat. De første to dagene hadde vi en illusjon om at vi ville klare å komme oss tørrskodd gjennom smeltevannsområdet.

Etter hvert ble elvene så store og så mange at vi ikke hadde annet valg enn å bite tenna sammen og vasse over. Noen klarte vi å hoppe over andre måtte krysses med vassing. Vassing til livet i smeltevannet skjedde flere ganger. I dette området hadde vannmengdene økt slik at det meste av snøen i området var forandret til issørpe, noe som viste seg å ha dårlig bæreevne. Der terrenget flatet ut ble vannet liggende i store innsjøer som vi måtte gå rundt. Ofte måtte vi snu og gå et stykke tilbake når vi gikk inn i områder med store innsjøer.

Uten referansepunkter var det ofte umulig å si om den blå streken i horisonten var et digert vann langt borte, eller en liten bekk like ved. Det var en smule utfordrende for psyken å aldri være sikker på avstander eller omfang av hindringene i vår vei. Den eneste gangen det var lov å syte litt var det kvarteret vi brukte til å sette leir. Da var vi likevel så glade over å snart være i "påsan", dagens ubestridte høydepunkt, at det ikke gjorde noe.

Vel i telt hadde vi fortsatt 2-3 timer med arbeid foran oss. Føtter måtte pleies, snø smeltes, middag spises, dispatch til hjemmeside skrives og sendes og alle mulig andre småting. Vi rullerte på oppgavene. En dag smelting, en dag dispatch og en dag fri. Vi tilstrebet å komme i påsan så raskt som mulig

Elver med smeltevann dannes og de kan være dype, men gutta måtte over uansett. Det var ikke uproblematisk, men et adrenalinkick fikk de hver gang.

Den forlatte værstasjonen.

Det er ikke vanskelig å skjønne at klimaet vårt forandrer seg, når man vasser issørpe til hofta.

Innenfra den forlatte værstasjonen.

Profesjonelt utstyr var en forutsetning for å lykkes.

Tre fornøyde karer i teltet.

men snøsmeltinga tok sin tid, selv med den optimaliserte kokeløsningen vi benyttet. Den rensede bensinen vi kjøpte i Kangerlussuaq før avreise var nærmest høyeksplosiv og utrolig effektiv. Litt skummel å bruke i telt, men vi hadde aldri noen problemer med å få fres på MSR'n.

Ruta vi hadde valgt var ganske ambisiøs med tanke på tiden vi hadde til rådighet. Den lille fritiden vi hadde ble brukt til å skrive dagbok, spille kort og diskutere veien videre. Vi var helt avhengige av å få brukt kitene våre en god del for å nå frem i tide. Man skulle tro at det blåste en del oppe på en øde isslette, men det var ikke tilfellet. Vi hadde minimalt med vind. Av økonomiske og plassmessige årsaker hadde vi kun med en type kite, og den viste seg å være alt for liten til vinden vi møtte på. Vi måtte med andre ord gå.

FK KKIS hadde sponset oss med en hissig kommunikasjonsløsning som gav oss internett midt ute i det øde landskapet. Den bestod av PDA, kamera, satellittelefon og diverse kabler som sammen gjorde oss i stand til å holde kontakten med de hjemme over e-mail, og til å oppdatere hjemmesiden med spesiallaget software. Klassekamerater av Magnus hadde dagene rett før avreise kokt sammen diverse script for å plote ruta på et interaktivt kart og presentere meldingene på en ryddig måte på hjemmesiden vår. Forsvaret var med andre ord tungt inne med sponsing på denne ekspedisjonen. FK KKIS og FSK/HJK gav oss både mat (drytech) og klær, i tillegg til ballasten vi har fått ved å tjenestegjøre i disse avdelingene.

Omsider fikk vi snø under beina, og kunne spenne på oss skia og spise noen mil. Dette var som forventet, og vi var godt fornøyde med innsatsen vår. De fleste dagene på platået gikk vi mellom 3 og 4 mil på 8-9 effektive timer. Vi fant en dagsrytme og et tempo som vi kunne holde over lang tid og likevel få den nødvendige restitusjonen. Dagene på det snødekte platået var strengt tatt ganske begivenhetsløse. På dag 10 nådde vi DYE 2, en nedlagt amerikansk radarstasjon fra den kalde krigen. Dette var det siste tegnet på sivilisasjon vi så før vi kom ned til fastlandet på østsiden. De påfølgende dagene var stort sett like. Stå opp, gå på ski, glede seg over å kunne se horisonten hvis det ikke var whiteout, forbanne seg over kursavviket i whiteouten, og komme seg i telt etter nok en lang dag.

Vi skjønnte at vi måtte holde koken for å rekke den planlagte ruta og vi så muligheten for suksess. Da vi per mail på dag 17 fikk kontakt med en dansk lege i Tasiilaq fikk vi vite at området Nord for Sermilikfjorden var fritt for snø på grunn av mye mildvær, og dermed ikke farbart med vårt tidsbudsjett. I tillegg var Sermilikfjorden full av pakk-is og ikke farbar med båt. Med disse oppdater-

ingene fikk den planlagte ruta det siste nådestøtet. Eneste alternativ ut derfra var å bli hentet med helikopter. Dette var en ekstraavgift på 25 000 kroner, og ikke noe tre studenter kunne ta seg råd til. Vi la nå kursen mot Nagtivitfjorden hvor vi kunne hentes med båt. Naturlig nok følte vi dette som et reelt nederlag, og humøret var på bunn de neste dagene.

Selv om dette var en veldig intim tur, var den ikke spesielt sosial. Vi bodde oppå hverandre og jobbet sammen, men vi pratet overraskende lite. Vi var slitne i pausene, og enda mer slitne da vi kom i telt. Samtalen dreide seg stort sett om ruta videre og naturlig nok en del matprat.

Da vi nærmet oss kysten ble terrenget mer utfordrende igjen. Bakken skrådde merkbart nedover, og pga isens kurvatur meldte sprekkene igjen sin ankomst. Det var langt flere og større sprekker på østsiden enn det vi hadde sett på vestsiden. Vi gikk stort sett i taulag, noe som kan by på utfordringer med ski, staver og et par pulker i taudrag. Sprekkene ble gradvis større, og før vi visste ord av det stod vi "fanget" midt inni en labyrinth av enorme sprekker som vi ikke kom oss forbi. Det hadde ikke vært noe problem å få seg selv over en sprekk. Problemet var å gjøre det på en sikker måte, og samtidig få med seg pulkene. Resultatet ble at vi parkerte pulkene og gikk for å rekognosere. Vi fant veien ut av galskapen, men det innebar en del løfting og firing av pulker.

Landskapet vi gikk gjennom den siste dagen var intet mindre enn fantastisk. Langt under oss kunne vi se den krystallklare asurblå Nagtivitfjorden spekket med kritthvite isfjell, omgitt av brefall og stupbratte fjellsider. Terrenget de siste kilometerne ned mot fastlandet var lette å gå, og før vi visste ordet av det stod vi på stranda i Nagtivit. Vi hadde avtalt pickup dagen etter. Vi hadde omsider kommet i mål. Ett år med planlegging og 22 dager på isen. Det var litt vemodig at det hele var over, men godt å komme seg ned fra isen også. Anledningen ble feiret med viltsnabb stekt på primus og et par kopper kaffe.

Dagen etter ble vi plukket opp av Dines Mikalsen, en av de fastboende inuittene fra Tasiilaq. Han var ikke snauere enn at han hadde tatt med seg cola og frukt til oss! Det var et gledens øyeblikk da vi kunne sprette den første colaboksen. Båtturen inn til Tasiilaq var spennende, for å si det sånn. Dines og hans kompanjong sparte ikke på kruttet, og vi kjørte sikksakk mellom isfjell i ca. 35 knop. Av og til smalt det litt i glassfiberskroget, men det så ikke ut til å bekymre dem noe videre. Utsikten akterover mot isbreen ble gradvis byttet ut med høye rustrøde fjell og et islagt Atlanterhav og tankene dreide seg stort sett om hvor kult det hadde vært. "Hva skal vi finne på nå'a gutta?" spurte Magnus.

FLYSAMLINGEN PÅ blir stadig bedre

Venneforeningen for Flysamlingen på Gardermoen, inviterte publikum til åpen dag i og utenfor sine store lokaler, søndag den 9. september. Foruten den store samlingen av militære fly i det moderne bygget, fikk publikum se veteranfly på bakken og i luften, i tillegg til utstilte seilfly, modellfly og drageflygning.

Gardermoen seilflyklubb viste frem ett av sine avanserte glidefly utenfor lokalene til flysamlingen.

Det er gamlegutta som står for det meste av restaureringen på de gamle flyene.

Tekst & foto: Einar Holst Clausen

Et flyinteressert publikum beskuet den etter hvert imponerende mengden fly som har vært i bruk i Forsvaret frem til i dag. Lokalene er store, og utstillingene er meget spennende. Det er ikke bare norske militære fly, men også noen svært sjeldne tyske fly fra tiden 1940-45. Et originalt tysk bombefly av typen Heinkel 111 P, er faktisk ett av svært få i verden, av denne typen, med originale Daimlermotorer. Det velkjente tyske transportflyet Junkers JU-52, står der også, og er så godt restaurert at det er som å bli tatt 67 år tilbake i tid.

Som kjent måtte det gamle flymuseet på Gardermoen i 1994, gi fra seg mange av sine velbevarte militære flytyper til det nyetablerte sivile og militære flymuseet i Bodø. Etter dette fikk flymuseet på Gardermoen kun status som flysamlingen på Gardermoen. Men entusiaster og veteraner har aldri gitt opp, og tittusenvis av frivillige timer, har ført til at flysamlingen stadig øker, både i omfang og kvalitet. Det jobbes nå på spreng for å gjøre ferdig

restaureringen av en tysk jagerbomber av typen Junker JU-88, som for noen år siden ble hevet etter over 60 år i Jonsvatnet utenfor Trondheim.

Flysamlingen på Gardermoen er en ren militær samling av fly, og mangler vel bare de flytyper som Luftforsvaret bruker i dag, for å få en komplett samling. Det er Militærhistorisk Forum Østlandet som er ansvarlig for oppbyggingen av utstillingen, presentasjon og all annen publikumsservice. Flyene eies av Forsvaret, men er restaurert og vedlikeholdt av frivillige og ulønnede entusiaster/veteraner. Det er imidlertid Forsvarsmuseet som er faglig ansvarlig, og som leder restaurering og vedlikehold på den unike samlingen av norsk militær flyhistorie.

Det er imponerende å se hva de har fått til på Gardermoen, til tross for at de "mistet" mange av sine fly til Bodø, i den politiske hestehandelen det til tross var, da flymuseet ble lagt til Bodø. Jeg anbefaler derfor nok en gang Flysamlingen på Gardermoen, til alle som er interessert i norsk militær flyhistorie!

Tigermalt F-5 Freedomfighter.

Nydelig restaurert Tysk Heinkel 111.

GARDERMOEN

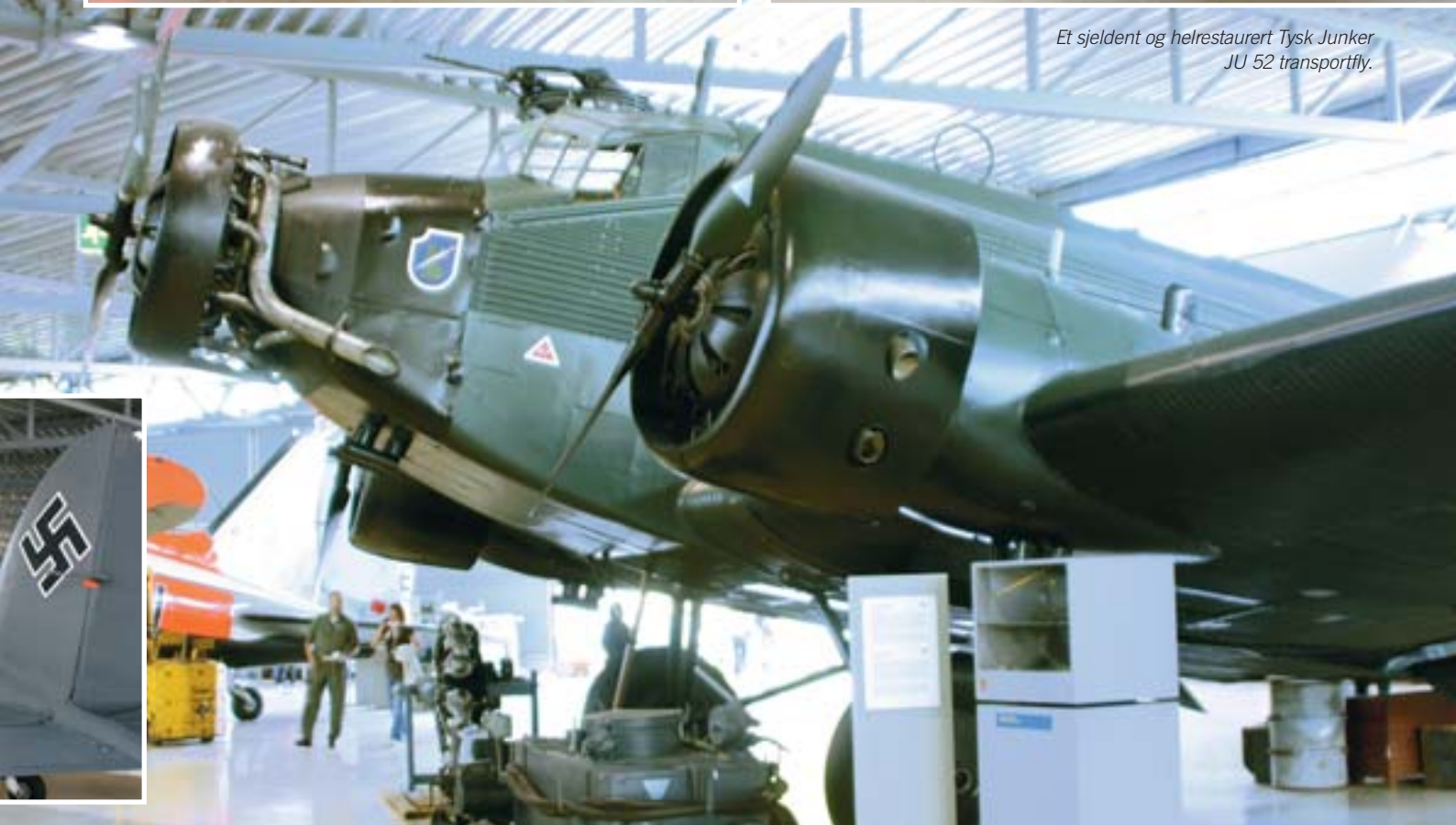
Republic F-84 Thunderjet

TF 104 G Starfighter som har vært i norsk tjeneste.

Et sjeldent og helrestaurert Tysk Junker JU 52 transportfly.

Kadettene trives svært go

Debatten om gjeninnføringen av 3-årig gjennomgående krigsskoleutdanning er så godt som død. Krigsskolen ser fremover, og er inne i en rivende utvikling og forbedring av det som alltid har vært en meget solid lederutvikling, men nå også med bachelorstatus etter fullført utdanning. Offisersbladet har snakket med kadetter fra alle avdelinger på Krigsskolen, for å få høre litt om deres hverdag, og hvordan de trives.

Tekst & foto:
Einar Holst Clausen

Kadett/fenrik Helge Valland
26 år - Ingeniørkull

Militær bakgrunn:

6 mnd førstegangstjeneste i HMKG, UB/HV på Værnes, 6 mnd UB/jeger HMKG, 6 mnd nk tropp i Idr.kp HMKG, 6 mnd lagfører NCC stab Afghanistan, 3 mnd patruljefører jegerlag HV Bergen.

Hverdagen

Først av alt vil jeg si at jeg trives meget godt på Krigsskolen. Vi har svært gode faglærere, og opplever å være en del av et positivt miljø på KS, og spesielt innad i ingeniørmiljøet. Ordningen med at vi har en kompanisjef som tar seg av alt rundt den militære oppfølging og utdanning, og en seksjonssjef som har det faglige ansvaret, fungerer veldig bra. Generelt sett, har vi i overkant mye å gjøre, grunnet et enormt pensum vi skal gjennom, og at vi i tillegg skal gjennomføre den rent militære utdanningsdelen inklusive øvelser og andre arrangementer her ved

Krigsskolen. Det positive er jo at tiden går fort med en så bratt læringskurve, og med mange lærerike og spennende dager.

Utfordringer?

En stor utfordring for oss ingeniører som skal ut i tjeneste, er dette med å få relevante stillinger. Offiserer eier stillinger, selv om de ikke fysisk jobber i stillingen. Dette er et problem for oss nyutdannede fra KS/Ingeniør (og sikkert for flere).

Fremtiden

Når det gjelder fremtiden, så ser jeg frem til å komme meg ut i tjeneste for å få praktisert noe av lærdommen.

dt på Krigsskolen

”En god leder kjennetegnes blant annet ved solide kunnskaper, grundige ferdigheter, rettskafne holdninger og evne til god kommunikasjon. Forsvarets og Hærens kjerneverdier, respekt, ansvar, mot skal dyktiggjøre oss alle som ledere i den nye Hæren”

**Krigsskolesjef,
oberst Odin Johannessen**

Krigsskolesjefen, oberst Odin Johannessen er meget fornøyd med så vel skolens faglige innretning, som innsatsen til hver enkelt kadett. Offisersbladet fikk bare 10 minutter med skolesjefen, i en lynrask lunch, for han løp tilbake på kontoret for å skifte for deltagelse i O-løp sammen med kadettene.

**Kadett/fenrik Mads Langvik
28 år – 3. avdeling**

Militær bakgrunn:

Befalsskole/BSIN, 2 år i BnII som Bk/Op, 1 år TMBN som vakthavende off.

Hverdagen

Ja, jeg går altså i det som spøkefullt kalles for ”brøytekullet”, fordi vi er første kullet på gjennomgående 3-årig bachelorutdanning. Vi har på mange måter tråkket opp løypa for etterkommerne på både godt og vondt. Det positive er at vi har hatt en følelse av å få være med på utformingen av utdanningen. Skolen har hele tiden vært flinke til å behandle våre tilbakemeldinger seriøst. Vi debatterer stadig vektingen mellom den akademiske og militære utdanningen, men jeg tror det er greit med balansen vi har i dag, fordi vi tross alt skal ut i meget varierte stillinger på forskjellige nivåer i fremtiden. Dessuten er bachelorgraden i seg selv rekrutterende til Krigsskolen.

Utfordringer?

Vi har nå valgt våpengrenen, og fått stillinger, selv om de ikke offisielt er tildelt. Det jeg ser på som en utfordring for oss som gruppe akkurat nå, er selve beordringsrunden. Det kan ofte være vanskelig å få relevante stillinger, noe som kan virke litt demotiverende i starten.

Fremtiden

Det er bare en ting å si – jeg ser frem til å komme meg ut i tjeneste ved avdeling! Så må jeg avslutte med å si at jeg har ikke angret et sekund på at jeg søkte Krigsskolen!

Militær bakgrunn:

BS Kamp Rena artillerilinje, Setermoen-kanonkommandør 1 år, gruppesjef kanon batteri 1 år.

Hverdagen

Jeg gikk på kontrakt som avdelingsbefal, og ble oppfordret av min overordnede å søke KS. Jeg trives allerede godt her ved skolen, noe som sikkert skyldes den overraskende gode mottagelsen og innføringen vi fikk i tiden etter oppmøte. Vi har nok å gjøre, men klarer det meste på dagtid foreløpig. Jeg føler at vi har en aktiv og variert skoledag, og det er fint at vi får mange anledninger til fysisk fostring. Vi har forresten nettopp kommet hjem etter tre ukers øvelse "grunnlag". En øvelse på lag/tropsnivå, som kjøres for å få alle opp på et akseptabelt enkeltmannsnivå.

Kadett/fenrik Kim Andre Malmø
23 år 1. avdeling

Utfordringer?

Jeg kan ikke komme på noen spesielle utfordringer akkurat nå.

Fremtiden

Det må være å fullføre KS på beste måte, og deretter 3 år med utfordrende og lærerik tjeneste ute ved avdeling (forhåpentligvis i Artilleriet).

Kadett/fenrik Jørgen Tellefsen
30 år – 2. avdeling

Militær bakgrunn:

Befalsskole/BSIT, Bn2/Stø. Kp 1 år ved tropp, BSIT 1 år som instruktør, HV UB 3 år som instruktør, HMKG/Santropp 1 år som instruktør.

Hverdagen

Jeg var litt "redd" for å søke Krigsskolen med tanke på alt det akademiske, men jeg trives nå meget godt her på Linderud. Jeg tok et yrkesvalg når jeg søkte KS. Nå føler jeg at jeg er i ferd med å få mer helthetsoversikt, og betydelig mer faglig tyngde. Vekting mellom akademiske fag og de militære ferdigheter her på skolen, er helt ok. Mange av oss har jo fått med oss "grunnpakken" etter noen år ute ved avdeling, og da er det fint å få med seg den akademiske overbygningen. Øvelsene her på KS er meget gode, og er med på

å videreutvikle de militære ferdighetene våre. Blandingen av kadetter med mer eller mindre tjenesteerfaring virker også positivt. De erfarne støtter og hjelper de mindre erfarne.

Utfordringer?

Det må være at Krigsskolen burde vært mye bedre i sitt rekrutteringsarbeide.

Fremtiden

Jeg har en 6-års plan, ved at jeg fullfører 3 år på KS, og så 3 år praktisering ute ved avdeling. Etter 6 år skal jeg vurdere om jeg ønsker å fortsette, og det er det store muligheter for at jeg gjør. Jeg kunne tenkt meg en stilling innen FN-systemet på sikt. Alt er vel litt avhengig av fremtidig familiesituasjon.

Militær bakgrunn:

Befalsskole/BSIN,
PanserBn - Bk/Op
1 år, Nk Tropp 1
år, Vakthavende
off Bn 1 år,
Panserverntropps sjef 1
år, admoff 1 år, TMBN
- vognkommandør 1
år og admoff 4 år.

Hverdagen

Jeg og alle med meg
er svært fornøyd
med spennende og
lærerik tid på KS
Kvalkurs! Vi er 25 i
kullet, og kommer fra
alle forsvarsgrener.

Spennet i
realkompetanse
er stort, og de fra

Sjøforsvaret og Luftforsvaret er meget positivt overrasket
over utdanningen her på KS Kvalkurs. Utdanningen er
veldig intensiv, med hjemmeoppgaver, stabsstudier og
hjemmeoppgaver utover kveldene. Men slik er det når
alle skal opp på samme nivå, og bli klare til å gå inn som
stabsmedarbeidere på bataljonsnivå. Jeg ønsker også å gi
spesiell ros til kompanisjefen vår, kaptein Lilleng som gjør en
flott jobb med oss. Vi blir behandlet som voksne individer og
får real behandling. I tillegg har vi dyktige instruktører i alle
fag.

Utfordringer?

Utfordringen på KS Kvalkurs er at vi er en gjeng på mellom
26 og 45 år. De fleste har familie, hus og bil, med tilhørende
lånepforpliktelser. Seks måneder på kun grunnlønn for de av
oss som er vant til større tillegg for øvelser og vakter, virker tøft
inn på familieøkonomien.

Fremtiden

I desember er jeg tilbake i TMBN, og etter en kort juleferie,
reiser jeg til Afghanistan i 3 måneder. Etter 6 måneder på
Rena, reiser jeg på nytt ned til Afghanistan i 3 måneder.
Hyppig rotasjon har å gjøre med QRF 5 og 6 å gjøre. Det blir
min 4. tur til Afghanistan. Videre fremover, ser jeg for meg
Nord-Norge i stilling som Nk-Eskadron, eller stilling ved S-4
seksjonen. Kunne også tenkt meg nasjonalt logistikkurs på
Håkonsvern, og stilling ved TRADOC.

Løytnant Arnfinn Holst
32 år/KS Kvalkurs(6 mnd)

FAKTA:

Historien 1750

Kommanderende general i Norge i 1750, feltmarsjall Hans
Jacob Arnold, sendte i oktober d.å, en innstilling til Kongen
om opprettelse av en matematisk skole i Christiania. Kongens
svar ble mottatt 2 måneder senere ved kongelig resolusjon av
16. desember 1750, som fastslo at en slik skole skulle
opprettas. Kommanderende general skulle være direktør for
skolen og en informator i matematikk skulle være daglig leder.
Våren 1751 startet det første kurset ved skolen som gjennom
de neste 250 år skulle utvikle seg til å bli dagens krigsskole.
Skolen er en av verdens eldste krigsskoler.

1967 - 2003

Inntil november 1969 holdt Krigsskolen til på Akershus
festning og i Tollbugt. 10. Den 18. november 1969 ble
skolens nye undervisningsbygg på Linderud leir innviet, og H
M Kong Olav foretok den høytidelige nedleggelse av grunn-
steinen i nærvær av HKH Kronprins Harald og HKH
Kronprinsesse Sonja. I 1984 ble Befalsskolens øverste
avdeling nedlagt og erstattet av Krigsskolen Gimlemoen.
Dermed hadde Hæren fått to krigsskoler, Krigsskolen
Gimlemoen (KSG) og Krigsskolen Linderud (KSL). Det ble
bestemt at KSG og KSLs første år skulle benevnes Krigsskole
1. KSLs to siste år fikk betegnelsen Krigsskole 2. Det ble
åpnet mulighet for at kadetter, som hadde gjennomført første
år på KSG, kunne etter søknad overføres til KS-2 på Linderud.
Det viste seg snart at den nære koordineringen, som det var
lagt opp til i KS1, var vanskelig å gjennomføre, og etter at KSG
ble 2-årig i 1987, utviklet de to skolene hver sin identitet.
Imidlertid beholdt man muligheten for kadetter på KSG til å
søke seg over til KSL etter ett år. I 1995 ble, etter atskillig
tautrekking, KSG nedlagt. Dermed stod Hæren igjen med én
krigsskole, men betegnelsene KS 1 og KS 2 ble beholdt.
Første kull av KS 1 etter 2+2 ordningen fikk sine vitnemål
våren 1996. Første kull i ny KS 2 startet opp høsten 1997.

2003 - 2007

Ved kongelig resolusjon av 6. juni 2003 ble Krigsskolen delvis
underlagt lov om universiteter og høyskoler og fikk rett til å
tildele bachelorgrader. Tradisjonen med å utdanne ingeniører
ved Krigsskolen ble gjenopptatt i 2004 hvor første kull til den
nye ingeniørlinjen ble tatt opp.

Høsten 2005 tok Krigsskolen opp det første kullet av ny
treårig operativ krigsskoleutdanning, som også gir
bachelorgrad. Samtidig ble toårige KS 1 og KS 2 avviklet.
Krigsskolen tok dette året også opp elever til en ny
logistikklinje, og fikk etter dette tre studieretninger: KS
Operativ (bachelor i militære fag), KS Ingeniør (bachelor i
ingeniørfag) og KS Logistikk (bachelor i logistikk og
ressursstyring).

Tekst: Cathrine Lie Tunes, Valkyrie
Foto: Trond Bolstad

14.-21. oktober arrangeres "Military World Games" (MWG) for fjerde gang. "Military World Games" er verdens største militære idrettsbegivenhet og gjennomføres i år i India (Hyderabad og Mumbai). Over 4000 deltakere fra 82 land skal konkurrere innen 13 forskjellige idrettsgrener. En av idrettsgrenene er fallskjermhopping, hvor det norske militære fallskjerm laget "Valkyrie" skal delta.

For mer informasjon om MWG sjekk ut hjemmesiden www.cism-milsport.org/eng/welcome.html, trykk videre på linken til høyre "Indian website".

"Valkyrie" består av fem kvinnelig

yrkesoffiserer: Major Cathrine Lie Tunes, Major Kristin Opøien, Kapteinløytnant Trude Sviggum, Løytnant Anne-Sofie Bøe og Rittmester Anne Simone Botten. "Valkyrie" har trent sammen siden 2005 med MWG i 2007 som det store målet. Sammen med sin sørafrikanske trener Gary Smith gjennomfører "Valkyrie" nå de siste forberedelsene før avreise til India. Målet er, og har vært siden oppstarten i 2005, å ta GULL i India.

"Valkyrie" skal konkurrere innen formasjonshopping, en idrett som krever fart, presisjon, konsentrasjon, kommunikasjon og ikke minst psykisk styrke. I tillegg til å trene på å hoppe fra fly gjennomfører jentene på "Valkyrie" egentrening innen styrke og kondisjon.

Men tro det eller ei - det som er den mest

effektive treningen for "Valkyrie" nå like før konkurransen er vindtunnel; innendørs fritt fall trening.

Vindtunnel er en fantastisk oppfinnelse og verdens beste leketøy for voksne!! En vindtunnel er en sylinder med en toppmontert vifte som suger inn luft. Luften får så stor hastighet at man kan fly på den. Å trene i vindtunnel er som å være i fritt fall. Forskjellen er at treningen foregår innendørs, man trenger ikke å bruke 15 min for å komme seg opp i utsprangshøyde med fly, ingen pakking av fallskjermen, det spiller ikke noen rolle om det er dårlig vær og sist men ikke minst, man kan på en time utføre trening som tilsvarer 60 fallskjermhopp fra fly! Trening i vindtunnel er tidsbesparende (... det tar minst en uke å hoppe 60 fallskjermhopp fra fly..) og i et

Valkyrie

– full fart mot India

tettpakket høstprogram er dette den beste måten å gjøre de siste forberedelsene mot konkurransen i India.

"Valkyrie" reiser 28. september til Bedford i England for å trene i verdens beste og største vindtunnel. "Bodyflight Bedford" ble opprinnelig konstruert for å teste militært utstyr (fly og bomber) for det britiske forsvaret. Tunnelen er i senere tid blitt kjøpt opp av entusiastiske fallskjermutøvere og i dag trener mange av verdens beste fallskjermklag her.

Man trenger imidlertid ikke være fallskjermhopper for å fly i vindtunnel. Tunnelen er åpen for alle, uansett alder eller størrelse. En nybegynner flyr først sammen med en instruktør. For 38 britiske pund får man fly 2 ganger i tunnelen og en følelse av hvordan det er å være i fritt fall. For mer informasjon sjekk www.bodyflight.co.uk.

Bedford ligger en times tid unna London (med tog) og et besøk i vindtunnel kan kombineres med en shoppinghelg i London (dette har vi testet flere ganger...).

"Valkyrie" skal trene i vindtunnelen sammen med det sivile fallskjerm landslaget "Arcteryx". "Arcteryx" blir også trent av Gary Smith, som er en av verdens aller beste fallskjermhoppere. "Valkyrie" skal i løpet av en helg fly 2 timer lagtrening i tunnelen. Vi håper at dette er siste finpuss som skal til for at vi skal bli verdens beste militære kvinnelag innenfor 4 manns formasjonssjopping under MWG i India.

Laget vil følge opp med en artikkel når vi kommer tilbake fra MWG i India. Vi gleder oss og lover å gjøre vårt beste.

"Blue skies" fra "Valkyrie"

Fra vindtunnelen i Nederland

Lagbilde, fra venstre: Maj Cathrine Lie Tunes, Maj Kristin Opøien, Rittmester Anne Simone Botten, Lt Anne Sofie Bøe, KL Trude Sviggum.

Frittfallbilde med Team Valkyrie over Deland Florida

Ørland huset

NATOS STØRSTE

Øvelse Bold Avenger/Trial Quest 2007 er NATOs største flyøvelse i 2007. Mer enn 100 fly og rundt 1500 mannskaper øvde i perioden 1. til 15. september, alle typer luftoperasjoner i tillegg til elektronisk krigføring og informasjonsinnhenting. For første gang i Norge, ble både overvåkingsfly og UAVer aktivt brukt som en del av operasjonskonseptet. Det er vel også første gang at hele fire av NATOs Awacs-fly har deltatt på en slik øvelse i Norge.

Av Einar Holst Clausen

Øvelsen og svermene av jagerfly og mange andre flytyper, øvde ut ifra Ørland Hovedflystasjon og sørover mot Kristiansund, Åndalsnes, Hjerlann og Rena. Det var også åpnet øving Nordover mot Bodø i tilfelle svært dårlig vær. Det var jagerflyene som utgjorde hovedtyngden av flyaktivitetene, men både helikoptre, tankfly og overvåkingsfly bidro til en troverdig og helhetlig øvelse. Øvelsen med mannskaper fra 13 nasjoner, var ledet fra NATOs lufthovedkvarter i Ramstein, med hjelp av et fremskutt ledelselement plassert på Ørland.

Øvelsen hadde som mål å samkjøre forskjellige nasjoners operative mønstre, inn i et NATO operasjonsmønster for komplekse multinasjonale luftoperasjoner. Nok en gang beviste Ørland Hovedflystasjon at de med sine kapasiteter, øvingsområder, og lange erfaring på gjennomføring av store øvelser, er svært egnet for både nasjonale og store NATO øvelser.

Integrert i Bold Avenger er også øvelsen Trial Quest, som har fokus på elektronisk informasjonsinnsamling blant annet ved hjelp av overvåkingsfly og såkalte UAVer (Unmanned Aerial Vehicle). Dette som et ledd i utviklingen av nettverksbasert krigføring. Sentrale kilder forteller Offisersbladet at dette var nødvendig for å revitalisere, og dermed få NATOs toppledelse til å opprettholde denne øvelsen, som før ble kjørt under navnet NATO Air Meet(NAM). Sjef for øvelsen var den nederlandske generalmajoren Jac Jansen, og med seg som nestkommanderende, hadde han luftvingssjefen på Ørlandet, oberst Stig Nilsson.

I samtale med luftvingssjefen, fortalte Nilsson Offisersbladet at slike øvelser gir svært verdifull erfaring i dette med å takle forskjellige kulturer, med tanke på forvaltning av personell, måten de oppfatter ordre på og hvordan de er vant til å utføre de forskjellige operasjoner. Jeg er nok en gang meget imponert over innsatsen og dyktigheten til alt personell på Ørland, noe som har gjort

dette til en meget vellykket øvelse, sa Nilsson. Stig Nilsson vet hva han snakker om, for han har for ikke så mange år tilbake vært skvadronssjef på 338 skvadron på Ørland.

Den norskutviklede ACUen (Air Control Unit) sørget sammen med Awacs flyene for full kontroll i luftrommet under øvelsen. Med opp til 70 fly i lufta samtidig, skal man holde hodet kaldt og kunne sine saker for å ha full kontroll på koordineringen av operasjoner og luftrom. Det var da heller ikke noe problem for våre erfarne og dyktige operatører i ACUen. Detasjementssjefen på ACU enheten, major Jan Pedersen fortalte at den mobile enheten ble fraktet til Ørland fra kontroll og varslingsstasjonen på Mågerø, men personell fra Sørreisa deltok også som operatører. Major Pedersen kunne også fortelle at Mågerø eller Sørreisa godt kunne hatt samme kontrollen fra sine stasjoner, men at det er et godt øvingsmoment å komme seg ut i "felten" med ACU enheten. Norge har operert tilsvarende enhet i Baltikum med stor suksess. Dette som en hjelp til våre nye NATO-allierte.

Mirage 2000-teknikkere og flytårnet om natten.
Foto: Morten Granhaug

FLYØVELSE

Tysk Tornado under "Air Refueling"
Foto: 32 Fighter Bomber Wing GE AF

Mirage 2000 om natten
Foto: Morten Granhaug

Det er sjelden å se to AWACS
fly parkert på Ørland samtidig
Foto: Øystein S. Paulsen

Tydelig fornøyd Belgisk pilot i sin F-16 i over 30.000 fot
Foto: chewy 1 sqn bel air force

Etterlevning fra den kalde krigen. En
rumbesk MIG 21 tar av fra Ørland
Foto: Øystein S. Paulsen

To spanske F-18 Hornet "refuler" fra en
Hercules på vei fra Spania til Ørland
Foto: Daniel Bobadilla spanish af

Flyaktivitet ønskes alltid velkommen av innbyggerne på Brekstad.
Foto: Hanne Olafsen RNoAF

TSK Tornado i ferd med å koble seg til for å få mer
drivstoff fra en KC 135
Foto: 32 Fighter Bomber Wing GE

En belgisk tekniker slapper av i
høstsola på Ørland mellom slagene
Foto: Morten Granhaug

FAKTA:

Frankrike

- Rafale
- Mirage
- E-2C
- Super Etendard
- C-160G
- DA-20
- E-3F
- Horizon (helikopter)

Tyskland

- Tornado

Tsjekkia

- Vera Sensor (Radar)

Canada

- Radarsat Coyote (radar)

Norge

- F-16
- Sea King
- Bell 412
- DA-20 Jet Falcon

Høykonsentrasjon i den norske ACUen (Air Control Unit) under øvelsen

Tekniker i full jobb på en Tysk Tornado

Inne i en norsk Jet Falcon hvor det drives elektronisk krigføring

Norske jagerflygere mottar de siste informasjonen

Det ble lange og hektiske dager for teknikerne under øvelsen

Grenaderene på 338 skvadronen kan også fikse det meste

Ut på tur – aldri sur!

Norsk "Tiger" F-16 sjekkes grundig før oppdrag

Her sjekkes understellet på en norsk F-16 før en "mission"

Kokkene lagde utmerket mat til 1500 mannskaper

Maten gikk ned på høykant hos alle deltagerne

MOTVIRKER BRAKKESYKE:

DU FÅR BILLIGERE BENSIN

BARE VI FÅR
HA LOGOEN VÅR
PÅ KORTET DITT

Som medlem i **Befalets Fellsorganisasjon** får du 38 øre i rabatt pr. liter bensin og diesel (på pumpepris) og 20 % rabatt på bilvask. Kortet har ingen årsavgift.

Med Esso MasterCard kan du handle varer og tjenester og få inntil 45 dagers rentefri kreditt. Kortet kan brukes på alle MasterCard brukersteder over hele verden. Du får rabatt på drivstoff og bilvask hos Esso og du betaler ingen årsavgift! Klikk deg til dine medlemsfordeler på www.ys.no/medlemsfordeler og last ned søknadsskjemaet.

Vi kjenner livet på veien.

B Returadresse:
Offisersbladet
Karl Johansgate 12J
0105 OSLO

B-Economique
NORGE

Eurofighter for Norge

Ryggraden i fremtidens europeiske flyvåpen

Norge trenger nye kampfly, og Eurofighter er en sterk kandidat. De første flyene er allerede i aktiv tjeneste hos våre NATO-partnere Storbritannia, Tyskland, Italia og Spania. Med Eurofighter får norske flyvere det beste våpensystemet for å forsvare norske interesser. Norge er også invitert med i det europeiske samarbeidet om å videreutvikle Eurofighter, og norske høyteknologiske bedrifter er allerede i gang med betydningsfulle forsknings- og utviklingsoppdrag.

Eurofighter leverer
www.eurofighter.com